

Universitas Matthiae Belii

**ERUDITIO
MORES
FUTURUM**

Ročník 20

september – október 2013

Číslo 1

Slávnostné otvorenie akademického roka 2013/2014 na Univerzite Mateja Bela v Banskej Bystrici

Dňa 17. septembra 2013 sa v aule Beliana uskutočnilo slávnostné otvorenie akademického roka 2013/2014 na UMB za prítomnosti vedenia univerzity, vedenia fakúlt, zamestnancov, študentov a priateľov UMB, ale aj vzácných hostí z niektorých slovenských univerzít, zo štátnej správy a samosprávy. Pri tejto príležitosti prinášame príhovor rektorky UMB Dr. h. c. prof. PhDr. Beaty Kosovej, CSc.

Príhovor rektorky UMB

Cíves akademici, vážení hostia, kolegovia a študenti!

Ani sme si nestačili vydýchnuť po štátniciach a promóciách a nový akademický rok sa neodbytné tlačí do brán našej alma mater. Ani sa to nezdá, ale začíname dvadsiaty druhý rok v novodobej univerzitnej histórii, päťdesiaty deviaty ako samostatná vysoká škola a šesťdesiaty štvrtý, ak počítame prvé vysokoškolské vzdelávanie na detašovanom pracovisku v Banskej Bystrici. Vyše šesťdesiatkrát sme teda už osvedčili našu spôsobilosť šíriť vysokú vzdelanosť, objavovať a tvoriť nové poznanie. A hoci máme pevné korene a sme neustále v dynamickom pohybe, kvôli politickým rozhodnutiam a stále neprekonaným dôsledkom ekono-

mickej krízy, nemáme istotu, aký rok nás to vlastne čaká.

Pred dvoma rokmi som pri otvorení akademického roka tvrdila, že naše pozitívne výsledky dosahujeme s obrovským nasadením ľudských síl v dynamickom tempe až na hranici našich možností, a predsa len dúfame v dobu pokojnej pedagogickej a vedeckej práce a zmysluplných činností podľa hodnotných priorít. Vývoj však ukázal, že naše možnosti sú omnoho väčšie. Veď odvtedy zvládame dvojnásobne viac pre univerzitu nezmyselných činností a tvorivú prácu ničiace dvojnásobne rýchlejšie pracovné tempo. Môžem to tvrdiť, lebo hoci sme zavalení obrovskou projektovou administratívou,

paralyzovaní nebývalým množstvom zdĺhavých verejných obstarávaní a zaťažení stále novými neakademickými úlohami z desiatok najrôznejších právnych predpisov odkrajujúcich nám z autonómie a z peňazí, stále zodpovedne a úspešne plníme naše vysokoškolské poslanie, ba vždy ešte niečo pridáme.

A tak aj tento rok môžem hodnotiť predchádzajúci akademický rok ako úspešný: vzdelávali sme 11 a pol tisíc študentov, vo všetkých troch stupňoch štúdia sme kvalifikovali vyše 3900 absolventov, do ich prvých ročníkov nastupuje aj napriek veľkému populačnému prepadu 4290 nových a v prípade magisterského a doktorandského štúdia aj staronových študentov. Víťam ich medzi nami a prajem im splnenie životných plánov, trpezlivosť v prekonávaní prekážok, odvalu k samostatnosti, vôľu k zodpovednosti a odhodlanie dôjsť k vytýčeným cieľom.

Vysoká lojalita študentov k UMB a jej dobré meno medzi uchádzačmi je iste aj výsledkom hodnotnej vzdelávacej činnosti, dokladovanej v stále sa zlepšujúcom hodnotení študentmi. V máji tohto roka 2545 končiacich študentov hodnotilo kvalitu 174 študijných programov

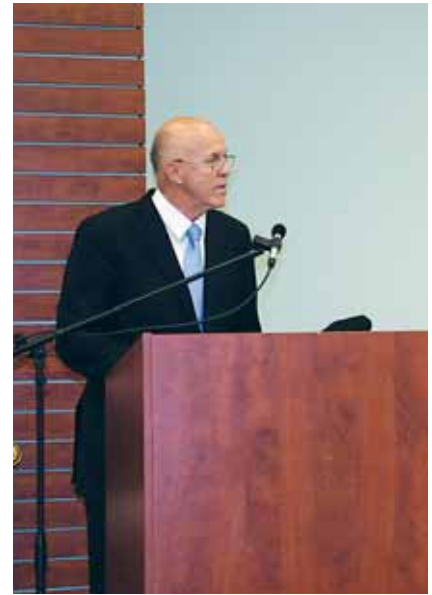

z 13 hľadísk. Získali sme za ne celkovú priemernú známku 1,69 – čo je B, teda 1 mínus. V apríli študenti hodnotili kvalitu vyučovania, kde vyplnili 5908 hodnotiacich formulárov na 175 našich pedagógov. A to v pätnástich otázkach, čiže udelili nám vyše 82 700 známok. Z nich 79 % tvorila známka A a B, čo je najlepšie hodnotenie v histórii týchto ankiet. Aj naši študenti boli úspešní vo vedeckých, umeleckých alebo športových súťažiach. Za všetkých spomeniem len víťazstvo v dvoch kategóriách celoslovenskej súťaže študentská osobnosť roka 2012, a to našich doktorandov Matúša Dirbáka v kategórii informatika, matematika a fyzika a Danky Bartekovej v kategórii šport, víťazstvo a druhé miesto študentky Lucie Kováčikovej na akademických majstrovstvách Európy a sveta v karate a tri prvé a jedno druhé miesto Univerzitného speváckeho zboru Mladosť na medzinárodných festivaloch. Univerzitný folklórny súbor Mladosť sa stal laureátom súťaže vysokoškolských folklórnych súborov Akademický Zvolen 2013. Môžeme teda ubezpečiť našich nových študentov, že ak v nich niečo je, tak na UMB to nielen môžu, ale aj musia prejavíť. My to z nich jednoducho dostaneme!

V minulom akademickom roku sme na univerzite riešili domáce i zahraničné vedecké, vzdelávacie a mobilitné projekty za viac ako 1 milión 400 tisíc eur. Stali sme sa vďaka Fakulte prírodných vied spolu so Slovenskou akadémiou vied a tromi slovenskými technickými univerzitami súčasťou slovenského super počítača, umožňujúceho vysokovýkonné počítanie a tým aj riešenie na výpočty náročných vedeckých úloh. Vďaka získaniu ďalších zahraničných projektov sme boli v 7. rámcovom programe EÚ vyhodnotení ako najúspešnejšia slovenská univerzi-

ta v kategórii sociálnych a humanitných vied. Doc. A. Bitušíková sa stala ako zástupca Slovenska národnou delegátkou pre socio-ekonomické a humanitné vedy v rámcových programoch EÚ. Univerzita sa stala stálym asociovaným partnerom v jedinej sociálno-humanitnej výskumnej oblasti EÚ „Kultúrne dedičstvo a globálna zmena“ v tzv. JPI – Spoločnom programovaní v rámci Európskeho výskumného priestoru, kde zastupujeme Slovenskú republiku. V oboch prípadoch sme tak získali právo rozhodovať o budúcnosti týchto vedných oblastí. Svedčí to o tom, že nielen v štúdiu prostredníctvom 14 spoločných študijných programov so zahraničnými univerzitami, ale aj vo vede sa stále viac internacionalizujeme. Medzinárodný rozmer dokladuje aj účasť UMB v programe Erasmus, v rámci ktorého v predchádzajúcom erazmovskom roku vycestovalo 183 študentov na semestrálne štúdium a stáže a 129 učiteľov na výučbu a pracovné pobyty na 170 zahraničných vysokých škôl v 25 krajinách Európy, čo je mimochodom najviac v našej histórii. Počet všetkých zahraničných pobytov našich učiteľov a vedcov dosiahol neuveriteľné číslo 864,

počet návštev zahraničných kolegov na univerzite stúpol na 331. Viacerí zahraniční veľvyslanci označili vlnu našu univerzitu za centrum frankofónie, germanistiky a polonistiky na Slovensku. Takéto hodnotenie odznelo aj v programe venovanom centráram frankofónie vo svete na významnej francúzskej televíznej stanici TV5.

V predchádzajúcom akademickom roku sme ešte okrem toho stihli ukončiť tri projekty z operačného programu Výskum a vývoj v celkovej hodnote 11,3 milióna eur a ďalšie tri v hodnote 7,3 milióna eur ešte realizujeme. Vďaka nim nebyvalým spôsobom zlepšujeme materiálno-technickú základňu, modernizujeme priestory a výskumné vybavenie našej alma mater. Ako príklad okrem všeobecne známej výmeny 4200 okien, dverí a sklenených tabúl na šiestich budovách univerzity ešte uvediem, že UMB má v súčasnosti viac ako 2000 počítačov, z toho vyše 800 je k dispozícii výučbe a študentom, ako aj značné wifi pokrytie a pripojenie všetkých ubytovaných študentov na internet. Zároveň v predchádzajúcom školskom roku skončili aktivity dvoch projektov z operačného programu Vzdelávanie v celkovej hodnote 1,3 milióna eur. Tri ďalšie za 2,6 milióna eur sme realizovali a dva nové v hodnote 1,9 milióna eur nám boli schválené. V tomto operačnom programe sme sa sústredili najmä na zvyšovanie kvality pedagogickej, vedeckej a riadiacej práce na UMB. Okrem zavádzania spoločných študijných programov, inovatívnych foriem výučby, či spolupráce so zahraničnými expertmi uvediem, že v pätnástich druhoch vzdelávacích kurzov, prebiehajúcich dva roky a zameraných na zlepšovanie našich vlastných profesijných kompetencií, sa vzdelávania zúčastnilo 718 účastníkov – učiteľov, zamestnancov a doktorandov univerzity. Jeden z výsledkov týchto projektov je pre nás mimoriadne dôležitý. Významnú skupinu predstavovali aktivity smerujúce k príprave, vytvoreniu a zavedeniu optimálneho modelu riadenia kvality na univerzite. V júni sa na našej univerzite uskutočnil certifikačný audit systému kvality podľa požiadaviek medzinárodnej normy ISO 9001:2008. Audítori po vyhodnotení všetkých oblastí riadenia na fakultách a rektoráte konštatovali, že UMB spĺňa požiadavky normy, a preto jej môže byť vydaný medzinárodný certifikát kvality ako jednej z mála univerzít na Slovensku. Dnes nám bude certifikát slávnostne odovzdaný. Chcem preto poďakovať všetkým, ktorí sa o získanie tejto značky kvality zaslúžili a zaželať si, aby sa kvalita v oblasti procesov riadenia každodenne premietala v kvalite obsahu všetkých činností našich zamestnancov a študentov.

Mohlo by sa zdať, že všetky menované úspechy sú jasným znakom univerzitného statusu, kvality inštitúcie, snahy o neustále zlepšovanie, o neotrasiteľné postavenie vo vzdelávacom a spoločenskom živote Slovenska. Žiaľ,

treba povedať, že to, čo nás čaká v tomto akademickom roku v podobe akreditácie, má málo spoločné s objektívnym hodnotením skutočnej kvality a plnenia univerzitného poslania. Základným problémom je, že kritériá hodnotenia vedy a výskumu, ktoré budú rozhodovať o možnostiach uchádzať sa o ostatné práva a byť univerzitou, sú jednostranne vybrané a účelovo postavené z kritérií typických pre technické, či experimentálne prírodné vedy. Inak povedané, najvyššie požadované výstupy, ktoré budú hodnotené ako kategória A, v sociálnych a humanitných vedách temer vôbec neexistujú, napr. patenty, karentované časopisy s citačným indexom väčším ako 0,7, neuniverzitný titul DrSc. a pod. To isté možno povedať o požiadavkách na výstupy doktorandov, na financie, ktoré musí vysoká škola získať v každej oblasti vedy na jedného zamestnanca z výskumných agentúr, na citácie len v zahraničných databázach a pod. A to bez ohľadu na to, či sa jedná o jadrovú fyziku, alebo výskum slovenského školstva, národnej literatúry, politiky a ekonomiky, vlastnej histórie, či postojov občanov našej krajiny, ktoré okrem vysokých škôl vlastne nikto seriózne nechce, nevyužíva a nefinancuje. Útoky na spoločenské vedy, ani technokratické a ekonomizujúce prístupy ešte nikdy po roku 1989 neboli také silné a ešte nikdy neboli presadzované takým nedemokratickým a pre akademickú pôdu neprijateľným spôsobom, ktorý neakceptuje ani jednotný nesúhlas všetkých vysokých škôl, vyjadrený prostredníctvom ich rektorov.

Takýto jednostranný prístup svedčí nielen o ekonomickej, ale aj o vzdelanostnej kríze spoločnosti a jej vedúcich elít. Každý skutočný vzdelanec totiž jasne rozumie rozdielom medzi technický-

mi, prírodnými a sociálno-humanitnými vedami a podstatným rozdielom v tom, čo skúmajú, t. j. medzi predmetnou skutočnosťou a človekom s jeho myslením a konaním. Technické a prírodné vedy sa riadia prírodnými zákonmi, empirickou kauzalitou, pri ktorej empirické príčiny spôsobujú empirické dôsledky a dajú sa odmerať. Sociálne konanie ľudí sa riadi kauzalitou na základe slobody, pri ktorej sú empirické dôsledky spôsobené neempirickými, resp. empiriu prekračujúcimi príčinami a ktoré existujú vďaka slobode ľudskej vôle. Ľudia síce konajú účelovo podľa vlastných preferencií, ale toto konanie je multidimenzionálne determinované rôznymi sociálnymi a individuálnymi podmienkami, ktorých silu vplyvu nie je možné jednoznačne určiť. Práve preto na rozdiel od technických a prírodných vied v sociálnych vedách nemôže byť prax absolútnym kritériom pravdivosti teórie. Žiadna stránka sociálnej reality nie je stála, ani vývinovo dokončená. Existuje len v neustálom pohybe k nejakému predpokladanému stavu. Sociálna prax sa neustále pretvára vo svetle nových informácií o nej samej zo sociálnej teórie, sociálne myslenie a sociálne konanie sa neustále prelievajú jeden do druhého. Sociálne vedy teda zasahujú do každodenného života ľudí, vyvíjajú sa spolu s ním, čerpajú z neho a nie je možné, aby sociálna teória objektívne vysvetľovala všetko, definitívne „raz a navždy“, a dávala rýchle a jednoznačné návody na riešenie problémov. Hypotetických riešení je vždy viac a každé sa môže uplatniť podľa kombinácie podmienok, v ktorých sa uskutočňuje.

Na dôvažok človek pri realizácii svojich zámerov so svetom nejako narába a realita nadobúda vďaka tejto interakcii pre človeka určitý význam, vytvára si

o nej vlastný mentálny konštrukt, ktorým dáva zmysel svojej skúsenosti. Sociálne a humanitné poznanie teda nevytvorí bezprostredne o realite, ale o význame objektov reality pre človeka. Každý človek používa teóriu tak, ako ju subjektívne spoznal, aké myšlienkové konštrukty si o nej urobil. Žiaden subjekt sociálneho poznania alebo sociálnej praxe nie je neutrálny ani nezaujatý. Zodpovedný sociálno-humanitný vedec preto nemôže považovať empirické skúmanie závislosti dvoch vybraných premenných z multifaktorovej sociálnej reality za vrchol svojho vedeckého bádania, ktorým by uverejnením v časopise získal svetový ohlas. Práve preto je v týchto vedách najviac cenená monografia, v ktorej je možné zložitost' medziľudských vplyvov čo najkomplexnejšie analyzovať a syntetizovať a v ktorej sú vždy najcennejšie procesy celostného uvažovania autora, kvalita myšlienok a nie miesto vydania.

Hovorím o tom tak rozsiahlo z dôvodu, že ako prevažne spoločenskovedná univerzita stojíme pred neľahkou úlohou – obhajovať v čase tejto akreditácie zmysel a podstatu vied o človeku. Obraciam sa na všetky authority našej alma mater, aby sa do tejto obhajoby zapojili. Lebo authority zodpovedajú za hodnototvorný proces, authority sú hlavným činiteľom prenosu hodnôt. Ak authority mlčia, dávajú priestor pre rozhodovanie úradníkom a tým, ktorí si práve uchopili kúsok moci. Osobitne dôležité je to v situácii, keď o našej existencii ako univerzity má rozhodovať inštitúcia, ktorá bola odmietnutá európskou organizáciou ENQUA, združujúcou akreditačné komisie, najmä preto, že nerozhoduje nezávisle. Obraciam sa tiež na predstaviteľov nášho regiónu, aby nám pomohli zastaviť takéto znevažovanie spoločenských vied. Veď ako univerzita robíme to, čo

je využiteľné a o čo sa môžeme oprieť v našom regióne, preto sa orientujeme na školstvo, kultúru, cestovný ruch, verejnú správu a politiku, financie a bankovníctvo, manažment, medzinárodné vzťahy, právo, ochranu životného prostredia, regionálny rozvoj, trénerstvo, informatiku, sociálnu prácu a na ďalšie odvetvia spoločenskej a nie výrobnjej praxe. Koniec-koncov nebudú to pravdepodobne ani technické ani prírodné vedy, ktoré môžu vyvíeť ľudstvo zo súčasnej krízy. Jej podstatou je totiž morálna kríza človeka. Keby sa každý človek riadil Kantovým kategorickým imperatívom, ktorý postuluje dva mravné princípy ľudského konania – úsilie o vlastnú dokonalosť a úsilie o cudzie blaho, nemohlo by k nej vôbec dôjsť. Preto je hazardom vedy o človeku ako celok práve teraz likvidovať.

Akreditácia univerzity a jej študijných programov je našou hlavnou úlohou pre tento akademický rok a dotkne sa každého zamestnanca univerzity. Bude to mimoriadne náročné. Veď popri plnení našich každodenných povinností musíme akreditačný spis odovzdať do 2. júna 2014 a ešte dnes nie sú jasné pravidlá dokladovania a hodnotenia splnenia jednotlivých stanovených kritérií. Podľa pripravovaného návrhu novely nariadenia vlády Slovenskej republiky o akreditačnej komisii odhadujem, že papierová podoba nášho spisu bude mať v duchu vyhlásení o zjednodušení procesu akreditácie zrejme niekoľkonásobný rozsah ako pred šiestimi rokmi. Veď len každý študijný program (ktorých máme tristo) by mal okrem vlastného spisu zahrňujúceho 66 nejednoduchých hodnotených položiek obsahovať 13 písomných príloh, medzi ktorými sú aj také, ako zoznam všetkých záverečných prác, na ktoré máme mimochodom národný elektronický register.

Ak bude návrh prijatý, čaká nás zrejme najrozsiahlejšie plytvanie intelektuálnym potenciálom tejto krajiny, aké v histórii nemá obdoba.

Samotné kritériá sú sprísnené a musíme pre udržanie univerzity dosiahnuť v 60 % hodnotených oblastí výskumu hodnotenie B, ale to by sme snáď zvládnuť mohli. Zároveň môžeme ísť do akreditácie len s takým množstvom oblastí výskumu, aby sme v 60 % z nich na každej fakulte bezpečne akreditovali doktorandské štúdium. To, čo túto perspektívu nemá, budeme musieť pravdepodobne opustiť. To všetko bude od nás vyžadovať rozumné zvažovanie priorit, toleranciu a porozumenie, vzájomnú kooperáciu a koordináciu a veľa trepezlivosti a administratívnej práce. Nebojím sa toho, lebo, ako som už uviedla, naše možnosti sú väčšie, ako si sami myslíme. Vždy, keď sme stáli pred ťažkými úlohami, dokázali sme sa zomknúť a podriaďiť vlastné preferencie záujmom celku. Opreli sme sa o spoluprácu, dobré medziľudské vzťahy a zodpovednosť pre budúcnosť. A tak tomu bude určite aj v novom akademickom roku.

Vážení hostia, kolegovia a študenti.

Dovoľte vyjadriť presvedčenie, že rok, ktorý pred nami stojí, bude napriek náročnosti úloh, ale za aktívneho prispenia každého z nás aspoň taký úspešný ako ten predchádzajúci a že si vytvoríme dobré predpoklady pre budúcu bezproblémovú existenciu našej alma mater. K tomu želim všetkým zamestnancom a študentom mnoho zdravia, šťastia, elánu, ale aj odvahy a všetkým našim partnerom a spolupracovníkom, aby spolupráca s univerzitou bola pre nich vždy pozitívnym prínosom. Týmto považujem nový akademický rok 2013/2014 za otvorený.

UMB získala medzinárodný certifikát kvality ISO 9001:2008

V júni 2013 UMB úspešne prešla certifikačným auditom systému kvality podľa požiadaviek medzinárodnej normy ISO 9001:2008. Na slávnostnom otvorení akademického roka prevzala rektorka UMB medzinárodný certifikát kvality z rúk Ing. Evy Jaseňovej, zástupkyne certifikačnej firmy ITQ Žilina.

PREHLAD OCENENÝCH PRI PRÍLEŽITOSTI OTVORENIA AKADEMICKÉHO ROKA 2013/2014

Cena rektorky UMB v oblasti vedecko-pedagogickej a v oblasti umenia za rok 2012

Kategória	Autor	Titul
Vedecká monografia	doc. JUDr. Milan Ďurica, PhD.	<i>Zákon o konkurze a reštrukturalizácii. Komentár.</i>
	doc. PhDr. Katarína Chovancová, PhD.	súbor vedeckých monografií: <i>Les discussions en direct sur Internet : énoncation et graphie. Volume 1</i> <i>Les discussions en direct sur Internet : aspects pragmatiques. Volume 2</i>
Stredoškolská učebnica	doc. RNDr. Jarmila Kmet'ová, PhD. <u>Spoluautori:</u> prof. RNDr. Peter Silný, PhD. doc. RNDr. Miroslav Medveď, PhD. RNDr. Mária Vydrová RNDr. Marek Skoršepa, PhD. Ing. Peter Mäčko RNDr. Marek Skoršepa, PhD. RNDr. Mária Vydrová	súbor stredoškolských učebníc: <i>Chémia pre 1. ročník gymnázia so štvorročným štúdiom a 5. ročník gymnázia s osemročným štúdiom</i> <i>Chémia pre 2. ročník gymnázia so štvorročným štúdiom a 6. ročník gymnázia s osemročným štúdiom</i> <i>Chémia pre 3. ročník gymnázia so štvorročným štúdiom a 7. ročník gymnázia s osemročným štúdiom</i>
	doc. RNDr. Fridrich Gregaň, CSc. <u>Spoluautori:</u> prof. Ing. Milan Remko, DrSc. RNDr. Elena Slučiaková Jarmila Knapiková	významný US patent: <i>Substituted sulfonamides, process for their preparation, pharmaceutical composition comprising thereof and their use</i> – týka sa dizajnu a syntézy špecifických chemických zlúčenín s antihypertenzívnym účinkom a antiglaukómovou aktivitou

Ocenenia pre pedagogických, nepedagogických zamestnancov a študentov UMB

CENA REKTORKY ZA CELOŽIVOTNÝ PRÍNOS K ROZVOJU UNIVERZITY

prof. PhDr. Pavol Martuliak, CSc.

- za celoživotný prínos k rozvoju Fakulty humanitných vied UMB a jej predchodkýň, študijného odboru história a výskumu histórie školstva v regióne Stredoslovenského kraja

ZLATÁ MEDAILA

prof. Ing. Viera Marková, PhD.

za významný prínos k rozvoju študijných programov v študijnom odbore ekonomika a manažment podniku a na rozvoji Ekonomickej fakulty UMB

doc. PhDr. Ján Chorvát, PhD.

za významný prínos k budovaniu a rozvoju medzinárodných vzťahov na Univerzite Mateja Bela a na Ekonomickej fakulte UMB

doc. PhDr. Ľudovít Tito, CSc.

za rozvoj a garantovanie študijného programu európske štúdiá a za dlhoročný prínos k rozvoju medzinárodnej spolupráce Fakulty politických vied a medzinárodných vzťahov UMB

doc. Ing. Irena Šulajová, CSc.

za dlhoročný podiel na rozvoji a riadení Ekonomickej fakulty a Fakulty politických vied a medzinárodných vzťahov UMB a za rozvoj a popularizáciu Univerzity tretieho veku UMB

STRIEBORNÁ MEDAILA

prof. PaedDr. Anna Hudcová, PhD.

za vybudovanie katedry a rozvoj študijného programu sociálna práca na Pedagogickej fakulte UMB

doc. PaedDr. Miroslav Krystoň, CSc.

za vybudovanie katedry a rozvoj študijného programu andragogika a za dlhoročnú angažovanosť v akademických senátoch PF UMB a UMB

doc. PhDr. Jana Lasicová, PhD.

za rozvoj a garantovanie študijného programu medzinárodné vzťahy a budovanie štúdií zameraných na medzinárodnú bezpečnosť na Fakulte politických vied a medzinárodných vzťahov UMB

prof. PaedDr. Milan Ďuriš, CSc.

za rozvoj, budovanie a garantovanie nosných študijných programov v oblasti technického vzdelávania na Fakulte prírodných vied UMB

doc. JUDr. Dušan Korgo, PhD.

za významný prínos v rozvoji publikačnej činnosti v oblasti trestného práva na Právnickej fakulte UMB

doc. PhDr. Alexandra Bitušíková, PhD.

za významný prínos v zapájaní UMB do medzinárodných vedeckovýskumných projektov a sietí a reprezentáciu UMB v medzinárodných inštitúciách

BRONZOVÁ MEDAILA

prof. RNDr. Peter Bitušík, CSc.

za rozvoj, budovanie a garantovanie nosných študijných programov v študijnom odbore synekológia na Fakulte prírodných vied UMB

prof. PhDr. Dušan Škvarna, PhD.

za dlhoročný podiel na rozvoji výskumu slovenských dejín na Fakulte humanitných vied UMB a za zastupovanie UMB v prestížnych medzinárodných vedeckých fórach

PaedDr. Slavomíra Očenášová-Štrbová, PhD.

za významný prínos v literárno-historickom spracovaní osobností slovenskej kultúry a spoločenského života a dlhoročnú popularizáciu UMB na verejnosti

Ing. Pavel Gordan

za mimoriadny prínos na obnove, na budovaní infraštruktúry a na zveľaďovaní majetku UMB

MIMORIADNA CENA REKTORKY

Bc. Lucia Kováčiková

študentke Fakulty humanitných vied UMB za úspešnú športovú reprezentáciu Slovenska a Univerzity Mateja Bela v medzinárodnom meradle

JUBILUJÚCE OSOBNOSTI

Životné jubileum prof. RNDr. Petra Andráša, CSc.

Na začiatku leta sme na Katedre životného prostredia Fakulty prírodných vied UMB v Banskej Bystrici oslávili životné jubileum prof. RNDr. Petra Andráša, CSc., garanta bakalárskeho a magisterského študijného programu Environmentálne manažérstvo v študijnom odbore 4.3.3. Environmentálny manažment a lídra expertnej skupiny pre výskum baníckej krajiny, ktorá pracuje na našej katedre. Ako jeden z mála odborníkov ostal verný svojmu pôvodnému vzdelaniu – odboru geochémie, ktorý absolvoval na Prírodovedeckej fakulte Univerzity Komenského v Bratislave.

Svoju profesionálnu kariéru začal na Geologickom ústave SAV, kde pokračoval vo vedeckom raste (interná aspirantúra, samostatný vedecký pracovník II/A, v roku 2002 získal odbornú spôsobilosť na vykonávanie geologických prác). Počas rokov 1983 – 2000 bol vedúci laboratórií Geologického ústavu SAV v Banskej Bystrici, v rokoch 2000 – 2001 vedúci odboru environmentalistiky v Centre environmentalistiky a informatiky na Slovenskej agentúre životného prostredia a od roku 2009 je vedúci Inštitútu biológie a geológie, spoločné pracovisko SAV a UMB. V súčasnosti je členom Vedeckej rady UMB a Etickej komisie pri UMB.

Počas rokov 2006 – 2008 pôsobil ako hosťujúci docent na Katedre ekológie a environmentálnej výchovy (súčasnej Katedre životného prostredia Fakulty prírodných vied UMB) a v roku 2008 sa úspešne habilitoval na Technickej univerzite vo Zvolene v odbore environmentalistika. V nasledujúcom období sa stal hosťujúcim profesorom na North University Centre v Baia Mare (Rumunsko) a v roku 2011 po úspešnej inaugurácii na TU-VŠB v Ostrave (Česká republika), v odbore ochrana životného prostredia, získal vedecko-pedagogický titul „profesor“.

Jeho pedagogická profilácia pozostáva z predmetov geológia, geochémie, abiotické prostredie, mineralógia, kontaminácia ekosystémov, remediácia.

Počas svojej pedagogickej kariéry vychoval 10 doktorandov, 5 účastníkov rigorózneho konania a desiatky magistrów a bakalárov. Riešenie záverečných prác pod jeho vedením sa úzko prelína s vedeckovýskumnou činnosťou, ktorá je zameraná najmä na rudnú mineralógiu,

izotopové štúdium C, O, Pb, štúdium fluidných inklúzií, environmentálne štúdium kontaminácie krajinných zložiek ťažkými kovmi a jej remediácie a biotechnológie.

Uvedené aktivity riešil a rieši aj vo Výskumno-vzdelávacom centre excelentnosti pre výskum prvej fázy SOLIPHA v rámci projektu APVV-VVCE-0033-07 a Výskumno-vzdelávacieho centra Excelentnosti pre integrovaný výskum zemskej geosféry v rámci grantu OPVaV-2009/4.1/03-SORO. V súčasnosti je vedúcim riešiteľom dvoch domácich grantov (APVV, VEGA), ktoré súvisia s výskumom baníckej krajiny.

Významnú úlohu zohrávajú aj jeho medzinárodné aktivity a spolupráca v rámci EÚ ako člena komitétu WASET – World Academy of Science, Engineering and Technology. Zároveň sa podie-

la na rozvoji vedeckých a publikačných aktivít ako podpredseda Slovenskej asociácie geochemikov, predseda Slovenskej asociácie ložiskových geológov a Baníckeho cechu v Banskej Bystrici. Je členom redakčnej rady impaktovaného časopisu evidovaného vo Web of

Science CARPATHIAN JOURNAL OF EARTH AND ENVIRONMENTAL SCIENCES, člen redakčnej rady časopisu Romanian Journal of Mineral Deposits, publikovaného Geological Institute & Romanian Society of Economic Geology, a vedecký editor katedrového časopisu Acta UMB, séria Environmentálne manažérstvo. Ako odborník sa podieľa na realizácii rôznych vedeckovýskumných, ale aj spoločenských, no predovšetkým výchovných aktivít na UMB (napr. ako člen odborovej komisie doktorandského štúdia v odbore 4.3.3. Environmentálny manažment). Aktívne pôsobí aj na partnerských domácich a zahraničných univerzitách, napr. v odborovej komisii doktorandského študijného programu Geochémie na Prírodovedeckej fakulte Univerzity Komenského v Bratislave a v Odborovej rade Ochrana životného prostredia

v priemysle na Vysokej škole báňskej – Technická univerzita v Ostrave.

Vymenovať všetky aktivity prof. Andráša nie je jednoduché a snáď ani možné. Je osobným príkladom celému kolektívu našej katedry, a to nielen po stránke vedeckej, odbornej, ale aj ľudskej.

Pánu profesorovi v mene celého nášho kolektívu želáme všetko najlepšie k jeho životnému jubileu, hlavne pevné zdravie, rodinné šťastie a naďalej sa tešíme na jeho životný optimizmus, aktívnu podporu a spoluprácu v rozvoji študijných programov v odbore Ekológia a environmentalistika a Katedry životného prostredia FPV UMB v Banskej Bystrici.

*doc. RNDr. Iveta Marková, PhD.,
RNDr. Ingrid Turisová, PhD.
Fakulta prírodných vied UMB*

NAŠI JUBILANTI

Viacerí zamestnanci univerzity oslávia v období mesiacov **september – október 2013** významné životné jubileum. V mene všetkých zamestnancov, študentov a priateľov univerzity im srdečne blahoželáme a do ďalších rokov prajeme všetko najlepšie, veľa pevného zdravia, šťastia a spokojnosti v osobnom i profesionálnom živote.

Redakčná rada

Milan Gregor
Mária Škrabská
Doc. Ing. Vladimír Úradníček, PhD.
Ing. Ján Tomaškin, PhD.
PaedDr. Peter Zbiňovský, PhD.
PhDr. Katarína Feťková, PhD.
Bc. Monika Chalachanová
JUDr. Pavel Kypťá, PhD.
Elena Čunderlíková
Zdena Holincová
Eva Koppová

RNDr. Pavol Konôpka, CSc.
Doc. Ing. Marta Orviská, PhD.
Eva Maršíková
Iveta Kohútová
Bc. Helena Lubyová
PaedDr. Ivan Očenáš, PhD.
Marián Golecký
Marián Kossovich
RNDr. Eva Štrbová, PhD.

Médiá o nás

Dátum	Periodikum	Príspevok	Obsah
25.05.2013	www.pluska.sk	Gašparovičová v Budapešti: Slovenská menšina nemá také školstvo ako maďarská	Na tradičnom podujatí Slovenská gazdiná 2013 – alebo stretnutie Sloveniek so Slovenkou – na pôde Veľvyslanectva SR v Budapešti účinkoval Univerzitný folklórny súbor Mladosť.
01.06.2013	TASR	Atletika: Chodec Tóth neobhájil titul ani rekordné víťazstvo na Záhorí	Na 44. ročníku medzinárodných pretekov Záhoráčka dvadsiatka sa na 3. mieste umiestnil Zdenko Babík, ktorý reprezentoval UMB v Banskej Bystrici.
02.06.2013	TASR	Atletika: Chodec Kučmín vo víťaznom tempe aj na podujatí v Hlohovci.	Zdenko Babík z UMB Banská Bystrica si vybojoval 3. miesto na 16. ročníku atletického podujatia v Hlohovci.
03.06.2013	TASR	Sociálne: Najvyššie platové nároky majú absolventi technických fakúlt	Prieskum platových nárokov absolventov vysokých škôl v SR. Najnižšie platové očakávania majú pri svojom budúcom zamestnaní absolventi, ktorí vyštudovali pedagogické fakulty (vrátane UMB).
28.06.2013	TASR	ŠKOLSTVO: Univerzita tretieho veku v Poprade má 65 nových absolventov	UTV v Poprade má 65 nových absolventov, pričom najstarší promoval ako 77-ročný. Vzdelávanie a aktivity, ktoré sa zameriavajú na staršiu generáciu, zastrešuje UMB v spolupráci s mestom Poprad.
29.06.2013	TASR	POPRADE: Najstarší absolvent Univerzity tretieho veku má 77 rokov	UTV v Poprade, ktorú zastrešuje UMB v BB, má 65 nových absolventov. Najstarší promovali vo veku 77 rokov. Študenti nadobudli vzdelanie v odboroch výživa a netradičné formy medicíny, informačné a komunikačné technológie a pod.
10.07.2013	zv-podujatia.com	Neskutočná trojdňová tancovačka vo Zvolene	Laureátom akademického Zvolena 2013 sa stal FS Mladosť UMB Banská Bystrica.
16.07.2013	www.hlavnespravy.sk	Laureátom Akademického Zvolena sa stal súbor UMB v B. Bystrici Mladosť	Laureátom festivalu Akademický Zvolen 2013 a víťazom hlavnej ceny, ktorou je tradične „Zvolenská fujara“, sa stal folklórny súbor MLADOSŤ, pôsobiaci pri UMB v Banskej Bystrici.
16.07.2013	bystrica.dnes24.sk	Úspech folkloristov spod Urpína: Mladosť sa z festivalu vrátil s hlavnou cenou	
22.08.2013	Novinky	Mladosť ponúka radosť, energiu a hrdosť na korene	Rozhovor s umeleckým vedúcim UFS Mladosť s Mgr. art. Martinom Urbanom o fungovaní súboru, ako aj o víťazstve na Akademickom Zvolene 2013.
31.08.2013	Cestovateľ	Slovensko-švajčiarsky projekt rozvoja cestovného ruchu	O cieľoch a aktivitách projektu Stratégia rozvoja cestovného ruchu v regióne Zvolenská kotlina. Vedúcim tímu je prof. Ing. Peter Patáš, PhD. Partnerom projektu je Ekonomická fakulta UMB.
01.09.2013	eduNEWS2020	Čerpanie finančných prostriedkov z fondov EÚ verejnými vysokými školami hodnotíme veľmi pozitívne	Rozhovor s prorektorom pre rozvoj a informatizáciu prof. RNDr. Stanislavom Holecom, PhD. o čerpaní finančných prostriedkov EÚ na verejných VŠ.
10.09.2013	TASR	POPRADE: Univerzita tretieho veku ponúka v novom ročníku viacero odborov	Ponuka štúdia a podmienky prijatia na Univerzitu tretieho veku UMB v Poprade.

VEDA NA UNIVERZITE

Univerzita Mateja Bela v Banskej Bystrici udelila čestný titul DOCTOR HONORIS CAUSA UMB

Dňa 20. júna 2013 bol na slávnostnom zasadnutí Vedeckej rady UMB, ktoré sa uskutočnilo v priestoroch slávnostnej auly Ekonomickej fakulty UMB v Banskej Bystrici, udelený čestný titul **DOCTOR HONORIS CAUSA UMB** dvom znamenitým osobnostiam – **prof. Ing. Milanovi Šikulovi, DrSc.** a **prof. ThDr. Igorovi Kiššovi**.

Milan Šikula – riaditeľ Ekonomického ústavu Slovenskej akadémie vied je významný a uznávaný slovenský ekonóm. Jeho výskumná, publikačná a pedagogická činnosť je zameraná na vývoj a fungovanie svetovej ekonomiky, globalizačné a integračné procesy, poznaťkovú ekonomiku, adaptáciu slovenskej ekonomiky a jej

konkurencieschopnosť a stratégiu pôsobenia Slovenskej republiky v Európskej únii. Je žiadaným účastníkom vedeckých konferencií a seminárov venovaných ekonomickej problematike. S Univerzitou Mateja Bela v Banskej Bystrici, najmä s jej Ekonomickou fakultou, dlhoročne aktívne spolupracuje. Profesor Milan Šikula zastáva vzhľadom na svoju odbornosť, pracovitosť, talent a osobné vlastnosti významné vedecké a pedagogické postavenie. Vďaka svojim odborným a ľudským kvalitám si vyslúžil uznanie v akademickej sfére, širšej odbornej verejnosti aj hospodárskej praxe.

Igor Kišš je ako vedec – teológ, vysokoškolský pedagóg a evanjelický farár osobnosťou, ktorá sa významne podieľa na

prezentovaní slovenskej vedy a na povznesení duchovna v medzinárodnom meradle, rozvíjajú etické a humánne poslanstvo. Vo svete uznávaný profesor Igor Kišš – komeniológ, lutherológ, sociálny etik, kresťanský realista, autor zjednodušenej dešifrácie japonských znakov a básnik – svoje tvorivé úsilie a výsledky vedeckého bádania zhodnocoval aj vo vysokoškolskom pedagogickom procese na Evanjelickej bohosloveckej fakulte Univerzity Komenského v Bratislave. S Univerzitou Mateja Bela v Banskej Bystrici začal intenzívne spolupracovať v roku 1999 pri výskume modlitbovej problematiky z rôznych hľadísk. Vedecké dielo univerzitného profesora doktora teológie Igora Kišša je inšpiratívnym zdrojom humanity a ľudskosti aj pre našich študentov.

*Ing. Vladimír Hladlovský, PhD., dekan EF UMB
PaedDr. Slavomíra Očenášová, PhD.
vedecká tajomníčka CVV UMB*

PRÍSPEVKY REKTORÁTU

Aktivita Centra pre celoživotné vzdelávanie UMB

7. ročník Detskej univerzity UMB vyvrcholil slávnostnou promóciou

Slávnostnou imatrikuláciou v aule Ekonomickej fakulty Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici odštartoval dňa 1. júla 2013 siedmy ročník Detskej univerzity UMB. Päťdesiatštyri účastníkov sa študentským sľubom a prevzatím imatrikulačného listu z rúk prodekana Ekonomickej fakulty UMB Ing. Ladislava Klementa, PhD. oficiálne stalo študentmi banskobystrickej univerzity.

Na výchovno-vzdelávacom programe sa stretávali od 1. do 12. júla 2013 študenti základných škôl vo veku 9 – 14 rokov.

Jednotlivé témy, primerane veku, spracovali vysokoškolskí učitelia fakúlt Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici.

Prvý deň po slávnostnej imatrikulácii sa mladí študenti mali možnosť dozvedieť niečo o krásach našich slovenských tradícií v prednáške „U nás taká obyčaj“, kde im bolo predstavené mnoho zaujímavých zvykov a tradícií (PhDr. Babicová, PhD., PhDr. Zolyomiová, PhD., Mgr. Nemcová, PhD.).

Nasledujúci deň bol dňom „Tajomného sveta francúzskych katedrál“, počas ktorého účastníci Detskej univerzity 2013 sa dozvedeli zaujímavé informácie z obdobia stredoveku vo Francúzsku, priblížili si vtedajšiu kultúru, spoločnosť a architektúru (výstavbu katedrál). Pozornosť venovali najznámejšej Notre-Dame v Paríži ako aj postavám z románu Victora Huga, resp. Disneyho rozprávky, ktoré sú s touto stavbou spájané (Mgr. Pecníková).

Aj v tomto roku účastníkov Detskej univerzity oslovila rastlinná a živočíšna ríša. Dozvedeli sa niečo o kaktusoch a sukulentoch, o ich pestovaní a rozmnožovaní (Mgr. Piliarová). Dostali odpoveď na otázku „Aké špeci zvery žijú s nami v paneláku“ (RNDr. Bačkor, PhD.), rovnako zaujímavá bola prednáška „Dve tváre obojživelníkov“ (doc. Ing. Urban, PhD.) a nakoniec návšteva arboréta vo Zvolene.

„Rozprávky a príbehy u skladateľov modernej hudby“ – prezentácia ukážok jednotlivých zhudobnených rozprávok, medzi ktoré patrí rozprávka O perníkovej chalúpke (Mgr. Turák, CSc.).

Témy „Svetová politika alebo čo sa deje za našimi hranicami?“ (Mgr. Kováč, PhD.), „Prečo potrebujeme ústavu?“ (doc. JUDr. Slašťan, PhD.), „Peniaze a ich vývoj“ (Ing. B. Babíková, PhD.) a nakoniec „Medzinárodný obchod“ (Ing. Považanová, PhD.) vyvolali živú diskusiu a množstvo doplňujúcich otázok.

Nezabudli sme na prevenciu rasizmu a diskriminácie „Zafarbíme svet“ (Mgr. Šolcová, PhD.). Zaujali aj prednášky zamerané na cudzie jazyky: „Prečo sú všetky jazyky – aj nemčina – vlastne ľahké“ (doc. PhDr. Z. Bohušová, PhD.) a prednáška venovaná rozdielom

v interkultúrnej komunikácii Britov a Slovákov – „Sú Briti iní než Slováci?“ (Mgr. Slatinská).

Slávnostná promócia dňa 12. júla 2013 v aule Ekonomickej fakulty Univerzity Mateja Bela, s odovzdaním diplomov z rúk dekana Fakulty humanitných vied UMB doc. Mgr. Vladimíra Biloveského, PhD., ukončila 7. ročník Detskej univerzity UMB.

Priblížiť deťom pútavou formou nekonečný svet poznatkov, motivovať ich k spoznávaniu nových vecí a nasmerovať ich pozornosť k zaujímavým otázkam, to všetko je zmyslom a poslaním tohto „univerzitného“ vzdelávania v čase letných prázdnin. Veríme, že toto poslanie bolo aj v tomto roku naplnené.

Mgr. Magdaléna Mikušová
CCV UMB

Hry v prírode pre deti Slovákov žijúcich v zahraničí

Centrum pre celoživotné vzdelávanie UMB, pracovisko Metodické centrum UMB pre Slovákov žijúcich v zahraničí a zahraničných študentov, v spolupráci s Ministerstvom školstva SR, pripravilo pre deti Slovákov žijúcich v zahraničí v dňoch 17. – 23. mája 2013 aktivitu zameranú na hry v prírode a súťaž krajských škôl vo futbale.

Účastníkmi aktivity boli deti z Maďarska, Srbska a Ukrajiny. Počas pobytu sa naučili a zdokonalili v základných herných činnostiach vo futbale a nových netradičných hrách v prírode. Program bol obohatený aj o aktivity, ako napr. floorbal, futsal, ringo, freesbe, bazén a sauny, streľba zo vzduchovky a luku a iné pohybové hry. Tieto športové aktivity sa vykonávali pod odborným vedením skúsených pedagógov z UMB.

V rámci aktivít bol pre deti pripravený výlet do rozprávkového sveta Pavla Dobšinského – Habakuky – a turistika na Novú hoľu (1361 m n. m).

Týždeň plný zábavy a zážitkov bol ukončený rozlúčkovým programom, ktorý si vymysleli deti. Samozrejme na záver nemohlo chýbať ani odovzdávanie diplomov, rôznych cien a výherných pohárov a krásny posledný podvečer ukončila diskotéka, ktorej sa deti veľmi potešili. Do svojich domovov deti krajanov odchádzali s novými skúsenosťami v oblasti netradičných hier v prírode a futbalu, ale aj s možnosťou skúsiť si aj iné športy, ktoré doteraz ani nepoznali. Odmenou pre organizátorov boli slzičky na tvárach detí z dôvodu ukončenia krásneho týždňa na Slovensku, kde ich rodiny majú svoje korene.

*doc. PaedDr. Jiří Michal, PhD.
garant aktivity*

PRÍSPEVKY FAKULT

Sociálne podnikanie ako forma občianskej aktivizácie/participácie – téma medzinárodnej vedeckej konferencie konanej na Ekonomickej fakulte UMB

V dňoch 23. a 24. mája 2013 sa na pôde Ekonomickej fakulty Univerzity M. Bela v Banskej Bystrici konal už XI. ročník medzinárodnej vedeckej konferencie *Determinanty sociálneho rozvoja: Sociálna ekonomika ako priestor podpory európskeho občianstva*, ktorý organizovala Katedra verejnej ekonomiky a regionálneho rozvoja EF UMB a Inštitút ekonomických vied EF UMB pod gesciou prof. PaedDr. Gabriely Korimovej, PhD. Podujatie podporili Regionálne európske informačné centrum Banská Bystrica, člen Europe Direct, zastúpené doc. Ing. Petrom Pisárom, PhD.

Cieľom XI. ročníka konferencie *Determinanty sociálneho rozvoja: Sociálna ekonomika ako priestor podpory európskeho občianstva* bolo identifikovať

existujúce a navrhnuť nové determinanty sociálneho rozvoja, sociálnej ekonomiky a sociálneho podnikania v kontexte sociálnej inklúzie a európskeho občianstva.

Ústredný motív konferencie sme rozvíjali v piatich tematických okruhoch:

- Sociálna ekonomika ako kreatívny priestor sociálnej inklúzie.
- Sociálne podnikanie a podpora európskeho občianstva.
- Verejné služby a občianska sebarealizácia.
- Dobrovoľníctvo a formovanie občianstva.
- Príklady dobrej praxe.

Pri príležitosti tohto podujatia sme na Ekonomickej fakulte UMB privítali hostí zo zahraničných univerzít (z Poľ-

ska – Kazimierz Pułaski University of Technology and Humanities Radom, z Česka – Univerzita Palackého Olomouc, Vysoká škola polytechnická Jihlava, Technická univerzita Liberec a Vysoká škola ekonomická Praha a z Malajzie – University Utara Malaysia) aj hostí zo slovenského akademického prostredia, ale nielen z neho. Veľmi nás teší už stabilné zastúpenie účastníkov z praxe. Mnohí z nich sú našej konferencii verní a pravidelne každoročne sa k nám vracajú s cieľom nielen riešiť odborné problémy a hovoriť o aktuálnych trendoch v predmetnej oblasti v teoretickej i praktickej rovine, ale aj s cieľom osobného kontaktovania, nadviazovania a upevňovania nielen pracovných, ale i osobných vzťahov.

Tematické zameranie našich konferencií sa v posledných rokoch usilujeme prispôbiť tematickému zameraniu aktuálneho Európskeho roka, a inak tomu nebolo ani tento rok. Ústrednú tému všetkých ročníkov našich konferencií, ktorou je *sociálna ekonomika a sociálne podnikanie*, sme tento rok aj niekoľko rokov dozadu prispôbili tematickému zameraniu *Európskeho roka 2013*, ktorý bol vyhlásený za *Európsky rok občanov*. Sociálna ekonomika a sociálne podnikanie sú vyznávanými hodnotami, cieľmi i spôsobom fungovania úzko previazané práve s neziskovým sektorom a s občianskou spoločnosťou a občianskou uvedomelosťou a angažovanosťou. Sociálne podnikanie formuje spôsob myslenia aj konania človeka, formuje jeho hodnotové postoje, jeho vzťah k okoliu, spoločnosti, v ktorej žije, t. j. formuje jeho postoje a hodnoty ako človeka aj občana. Preto je namieste pri príležitosti Európskeho roka občanov hovoriť o význame sociálneho podnikania ako príležitosti pre občiansku participáciu aj na akademickej pôde a s odborníkmi z teórie i praxe hľadať inovatívne spôsoby riešenia problémov, vychádzajúc práve z tohto úzkeho vzťahu sociálneho podnikania ako formy občianskej participácie. Tematickým zameraním tohto ročníka chceme prispieť nielen do celoeurópskej diskusie o občianstve, ale aj hľadať v rovine teoretickej i aplikačnej reálne nástroje pre podporu aktívneho občianstva v záujme sociálneho rozvoja na Slovensku na miestnej i regionálnej úrovni.

Občianska participácia je v dnešných moderných demokratických spoločnostiach považovaná za významný nástroj riešenia spoločenských problémov, osobitne v prípadoch, keď štát či jeho inštitúcie zlyhávajú. Vo vyspelých demokratických spoločnostiach je participatívna demokracia zároveň aj vyvažujúcou a dopĺňujúcou silou reprezentatívnej demokracie v oblasti správy vecí verejných. Občianska

participácia je založená na hodnotách solidarity, spolupatričnosti, participácie a integrity. Nadobúda podobu formálnych i neformálnych inštitúcií i aktivít. Občianska participácia vymedzovaná najčastejšie v súvislosti s aktivitami mimovládnych organizácií. Význam občianskej participácie v miestnom rozvoji je zrejмый. Občania pomáhajú utvárať svoje sociálne prostredie podľa vlastných predstáv a potrieb, preberajú zodpovednosť za dianie v ňom, zároveň obsahuje tento proces aj prvky sociálnej kontroly, napomáha formovaniu identity a spolupatričnosti. Občania a ich aktivizácia na formálnej či neformálnej báze tak predstavujú významný endogénny rozvojový faktor, ktorého sila a význam narastá najmä na lokálnej/miestnej úrovni.

Rovnako hodnotí význam občianstva a občianskej spoločnosti aj Európska únia, čo podporila okrem iného aj vyhlásením roka 2013 Európskym rokom občanov. Ako uviedol predseda Európskej komisie José Manuel Barroso vo svojom prejave o stave Únie 2012: „Časy eu-

rópskej integrácie prostredníctvom implicitného súhlasu občanov sú za nami. Európa nemôže byť technokratická, byrokratická ba ani diplomatická. Európa musí byť ešte demokratickejšia“. Vzhľadom na hospodárske a finančné výzvy, ktorým čelia členské štáty EÚ, je posilnenie práv a postavenia európskych občanov v súčasnosti dôležitejšie ako kedykoľvek predtým. Účasť každého jednotlivého občana EÚ na živote spoločnosti a komunity, ktorej je súčasťou (na miestnej, regionálnej, vnútroštátnej alebo európskej úrovni), je nevyhnutná pre zdravý demokratický život a budúcnosť Európskej únie.

Sociálne podnikanie je jedným z príkladov občianskej aktivizácie/občianskej participácie. „Tento pojem označuje novú oblasť sociálnych inovácií, založenú na prepájaní podnikateľských prístupov pri realizácii sociálnych cieľov. Označuje sa ako tretí pilier ekonomiky, formujúci sa na rozhraní trhovej a verejnej ekonomiky“ (Korimová, G., 2007).

Prof. PaedDr. Gabriela Korimová, PhD., vedúca centra Výskumu sociálnej ekonomiky a podnikania na Univerzite M. Bela v Banskej Bystrici, priekopníčka myšlienky sociálneho podnikania na Slovensku a medzinárodne uznávaná odborníčka na túto problematiku, definuje sociálne podnikanie ako osobitný typ podnikania založený na neziskovom princípe a pôsobiaci v oblasti verejného záujmu. Jeho hlavným cieľom je praktická realizácia cieľov sociálnej politiky tak, aby sa v spoločenskom záujme aktivizovali pluralitní producenti/poskytovatelia a marginalizované skupiny k rastu ich zamestnanosti, zamestnatel'nosti a kvality života (s. 77).

Účastníci konferencie prijali závery, ktoré ďalej podporujú najmä myšlienku formovania priestoru sociálnej ekonomiky a sociálneho podnikania aj na Slovensku tak na teoretickej, ako aj praktickej úrovni. Osobitne je potrebné začať so systematickým vzdelávaním v danej oblasti. V tejto súvislosti boli prijaté závery, aby z úrovne Centra výskumu sociálnej ekonomiky a sociálneho podnikania EF UMB vyšli podnety pre akademickú obec v súvislosti so zadávaním tém závereč-

ných prác vo všetkých troch stupňoch vysokoškolského štúdia. Téma sociálnej ekonomiky a sociálneho podnikania je totiž tak interdisciplinárna, že takmer každý študijný program je schopný prispieť do parciálnych teoretických tém a následne ponúknuť uplatnenie v praxi. Bez vzdelaných manažérov a vzdelaných ľudí nie je možné rozvíjať myšlienky sociálnej ekonomiky v trhovom prostredí.

Konferencia nás všetkých zúčastnených obohatila o nové myšlienky, námety

pre našu ďalšiu odbornú prácu. Opäť nás všetkých utvrdila o význame problematiky, v duchu ktorej sa niesla, ale obohatila nás aj v rovine osobnej a občianskej. Už teraz sa tešíme na stretnutie s našimi stálymi, ale aj novými kolegami, priateľmi a priaznivcami na ďalšom ročníku konferencie v budúcom roku.

*Za realizačný tím
Ing. Erika Lapinová, PhD.
Inštitút ekonomických vied
Ekonomickej fakulty UMB*

Kremenčukcká národná univerzita Mykhaila Ostrogradskoho (KrNU), Kremenčuk, Ukrajina, *v spolupráci* s Univerzitou Mateja Bela v Banskej Bystrici (UMB), Slovensko, a Národná univerzita života a životného prostredia (NULES), Ukrajina,

zorganizovali dňa 7. júla 2013 4. diskusné fórum na tému
Aktuálne otázky klimatických zmien (ARTDCC)

„Výroba biopalív: pre a proti“

v rámci XV. medzinárodnej vedeckej konferencie
venovanej 150. výročiu profesora Volodimera Vernadskeho

zite Mychajla Ostrogradskoho. Zúčastnili sa jej výskumní a pedagogickí pracovníci, študenti a doktorandi z univerzít Ukrajiny, Slovenska, Poľska a USA:

- Kremenčukcká národná univerzita Mykhaila Ostrogradskoho, Kremenčuk, Ukrajina (KrNU)
- Národná univerzita života a životného prostredia v Kyjeve, Ukrajina (NULES)
- Univerzita Mateja Bela v Banskej Bystrici, Slovensko (MBU)
- Ekonomická univerzita vo Wroclawe, Poľsko (WEÚ)
- Kansaská štátna univerzita, Manhattan, USA (KSU).

Okrúhly stôl k aktuálnym otázkam v oblasti klimatických zmien je obsahovým zameraním každoročného stretnutia vedeckých pracovníkov, pedagógov, študentov z krajín strednej a východnej Európy. Slúži ako platforma na prezentáciu dát v oblasti zmierňovania klimatických zmien a adaptačných opatrení v oblasti klimatických zmien, aby sa uľahčila výmena informácií a myšlienok, podpora a propagácia sľubných nových iniciatív v súlade s celkovými cieľmi v stanovených oblastiach spolupráce.

V tomto roku bolo podujatie venované jednej téme druhej generácie biopalív výroby a perspektíve spojenej s rastúcou fytoremediáciou kontaminovaných lokalít a hnedých poli.

Akcia bola organizovaná v ukrajinskom Kremenčuku na Národnej univer-

Účastníci ARTDCC s prof. Mychailom Zagirnyakom (v prvom rade štvrtý zľava) rektorom Kremenčukckej národnej univerzity Mykhaila Ostrogradskoho, Kremenčuk, Ukrajina (KrNU) a prof. Valentínou Pidlisnyuk (stojaca po pravici pána rektora) a hosťom prof. Stanislawom Korenikom z Poľska.

On-line diskusia s kolegami z Kansaskej štátnej univerzity, Manhattan, USA.

Na úvod prof. Pidlisnyuk (KrNU / MBU) vypracovala a predniesla prehľad okruhleho stola a hlavné ciele a očakávania 4RTDCC. Účastníci doc. prof. Tetyana Stefanovská, Ph.D (NULES, Ukrajina), študentka Natalia Tatarinová (KrNU, Ukrajina), študenti magisterského štúdia Kseniya Bystrevska a Andrea Mikulová (UMB, Slovensko), ktorej príspevok referovala doktorandka Júlia Meľnik (KrNU, Ukrajina) a Larry Erickson (KSU, USA) predniesli pripravené správy o výskume v oblasti výroby biopalív druhej generácie s prepojením na problematiku fyto-remediácie kovmi znečistených plôch.

V diskusii nasledovali podrobnosti o výrobe hlavne druhej generácie plodiny – miskantusu a možnosti jeho rastu v miestach so znečistením kovmi. Účastníci z KSU, USA prof. Lawrence Devis a doc. Kraig Roozeboom (účastníkmi on-line) rozprávali o praktických

skúsenostiach s pestovaním miskantusov a agronomickými ekologickými aspektmi ich rastu. Zástupca miestnej správy Kamenetz-Podislky, Valerij Klimenko diskutovali na tému ekonomických aspektov, ale miskantus je prioritne spojený s fyto-remediáciou kontaminovaných lokalít.

Účastníci akcie si vymenili poznatky a zručnosti v oblasti fyto-remediácie a ekologickej bezpečnosti pri pestovaní biopalív. Vyjadrili želanie pokračovať v spoločnom výskume v tejto oblasti a realizácii ďalších podnetných dialógov v rámci internetových konverzácií.

Diskusiou sa dospelo k záveru, že prof. Pidlisnyuk zverejní správy prezentované na 4RTDCC vo vedeckom časopise Kremenčuckej národnej univerzity Mykhaila Ostrogradskoho, Kremenčuk, Ukrajina, (KrNU) a v časopise KŽP Acta UMB, séria Environmentálny manažment.

5RTDCC je plánované na jún 2014 s témou dodržiavania výzvy ekologickej bezpečnosti pri výrobe druhej generácie biopalív v spojitosti s fyto-remediáciou. Hostiteľská univerzita bude zverejnená neskôr. Po 4RTDCC mali účastníci stretnutie s rektorom KrNU prof. Mychailo

Zagimyakom, ktorý poskytol rozhovor do miestnych novín a miestnej televíznej stanice v Kremenchuku.

Vďaka medzinárodnej spolupráci zúčastnených univerzít sa vytvoril priestor na vedeckú komunikáciu spojenú s riešením súčasných aktuálnych environmentálnych problémov, do ktorých boli aktívne zapojení aj interní študenti magisterského študijného programu Environmentálny manažment. Uvedená nadnárodná téma bude aj naďalej rezonovať v povedomí odborníkov zaoberajúcich sa problematikou environmentu a trvalo udržateľného rozvoja s cieľom znižovania dopadu klimatických zmien v našom prostredí. Veríme, že uvedené podujatie naštartuje ďalšiu medzinárodnú spoluprácu s konkrétnymi vedeckými projektmi a vedeckými publikačnými výstupmi.

prof. Valentina Pidlisnyuk, DrCs.,
z angličtiny preložila
doc. RNDr. Iveta Marková, PhD.
Katedra životného prostredia FPV UMB

Účastníci 4RTDCC v diskusii Valerij Klimenko a doktorandka Júlia Klimek (KrNU, Ukrajina), študentka magisterského štúdia Kseniya Bystrevska (UMB, Slovensko) a doktorandka Júlia Meľnik (KrNU, Ukrajina).

Česko-slovenská študentská vedecká konferencia v didaktike informatiky

Účasť našich študentov na celoslovenských a medzinárodných podujatiach je určite dôležitou súčasťou šírenia dobrého mena univerzity. Túto možnosť sme využili, keď nás oslovila kolegyňa RNDr. Ľudmila Jašková, PhD. z Katedry základov a vyučovania informatiky na Fakulte matematiky, fyziky a informatiky Univerzity Komenského v Bratislave, ktorá uviedla do života česko-slovenskú študentskú vedeckú konferenciu v didaktike informatiky. Vyslaním dvoch účastníkov sme sa pripojili k možnosti na jednom mieste skonfrontovať prístupy v príprave budúcich učiteľov informatiky na jednotlivých fakultách v Čechách

a na Slovensku. V konkurencii zaujímavých študentských prác z deviatich pracovísk sa Bc. Lucii Istvánovej, ktorá pod vedením Ing. Dany Horváthovej, PhD. prezentovala prácu „Analýza využitia interaktívnych tabulí“ na školách v SR“, podarilo obsadiť druhé miesto v sekcii výskumných prác. K tomuto úspechu jej gratulujeme a prajeme veľa úspechov do štartu v učiteľskej práci.

PaedDr. Ivan Brodenec, PhD.
člen programového
výboru ČS-ŠVK-DI-2013
Katedra životného prostredia
FPV UMB

Návšteva študentov a učiteľov z Holandska

V dňoch 22. – 23. apríla 2013 Katedra elementárnej a predškolskej pedagogiky Pedagogickej fakulty UMB hostila zaujímavých hostí z Holandska. Fakultu navštívili študenti a učители z Univerzity Windesheim v Zwolle (Holandsko). Pod vedením Geert Leemkuil a Marielle Taks našu katedru navštívilo 16 študentov, ktorí sa s nami podelili o svoje skúsenosti so štúdiom a pedagogickou prípravou na vysokej škole v Holandsku. Pre našich študentov si pripravili sériu prednášok na rôzne témy z oblasti vzdelávania, ktoré odzneli počas spoločnej holandsko-poľsko-slovenskej prednášky. Školský systém na Slovensku

predstavili Mgr. Zuzana Lynch a Mgr. Andrea Poliaková, doktorandky Katedry elementárnej a predškolskej pedagogiky PF UMB, a systém vzdelávania v Poľsku prezentovala Aneta Hawro z Poľska. Počas svojho pobytu v Banskej Bystrici študenti a ich pedagógovia z Holandska navštívili aj Základnú školu NARNIA, Základnú školu U Filipa a Základnú školu na Ďumbierskej ulici v Banskej Bystrici a v diskusii s učiteľmi si vymenili skúsenosti s výučbou na primárnom a sekundárnom stupni základnej školy. V závere svojho pobytu na Slovensku sa hostia z Holandska ešte zúčastnili na výučbe predmetu odborná angličtina, na

ktorom sa spoločne so študentmi našej fakulty venovali témam: medziľudské vzťahy, temperament a osobnosť a aplikovaná psychológia.

Veríme, že návštevou spolupráca s holandskou Univerzitou Windesheim neskončila a akademickú pôdu našej univerzity holandskí pedagógovia so svojimi študentmi navštívia aj v budúcnosti.

*Mgr. Zuzana Kováčová, PhD.
Katedra elementárnej a predškolskej pedagogiky PF UMB*

Prví úspešní absolventi spoločného študijného programu Ekonomickej fakulty UMB a Ekonomickej univerzity v Krakove

Dňa 21. mája 2013 sa uskutočnili štátne záverečné skúšky študentov študijného programu Marketing mana-

gement in Business, ktorí mali jedinečnú možnosť absolvovať časť magisterského štúdia na jednej z najlepších fakúlt

ekonomického zamerania v Poľsku – Ekonomickej univerzite v Krakove.

Štátnou skúškou na uvedenej univerzite bol študentom udelený titul *Ing.*, a tým získali dvojité diplom z dvoch univerzít platný v Slovenskej republike i v Poľsku.

Komisiu štátnych skúšok tvorili pedagógovia Ekonomickej fakulty UMB a Ekonomickej univerzity v Krakove. Predsedom komisie bol prof. Ing. Jaroslav Ďaďo, PhD. a členkou doc. Ing. Dagmar Kokavcová, PhD. z Ekonomickej fakulty UMB, Ekonomickú univerzitu v Krakove zastupovali prof. dr.hab. Jan Wiktor, prof. dr. hab. Jadwiga Berbeka a dr.hab. Agnieszka Zbikowska. Priebehu štátnych skúšok sa zúčastnil aj dekan Ekonomickej univerzity v Krakove prof. dr.hab. Paweł Lula. Na záver štátnych skúšok členovia

komisie poďakovali všetkým absolventom za ich štúdium a zblahoželali im k získanému titulu i dvojitému diplomu, ktorý pre nich v budúcnosti môže znamenať významnú konkurenčnú výhodu na trhu práce.

Štúdium na Ekonomickej univerzite v Krakove v podobe dvoch semestrov absolvovali celkom piati študenti, ktorí počas štátnej skúšky obhájili diplomovú prácu a zodpovedali otázky z absolvovaných predmetov svojho štúdia. Dvojité štúdium absolvovali: Ing. Adam Murín, Ing. Ján Ruml, Ing. Slavomíra Staneková, Ing. Katarína Žilková a Ing. Zuzana Žilková. Prvým piatim absolventom tohto študijného programu bol dňa 11. júla 2013 na slávnostnej promócií odovzdaný diplom z rúk dekana Ekonomickej fakulty UMB Ing. Vladimíra Hladlovského, PhD. a dekana Fakulty riadenia Ekonomickej univerzity v Krakove prof. dr.hab. Pawła Lulu.

Členovia spolupracujúcich univerzít prejavili vzájomnú vďaku a radosť z úspešnej spolupráce v rámci dvojitého študijného programu. Štátne skúšky prvých absolventov tohto študijného programu prehĺbili vzájomné vzťahy medzi spolupracujúcimi univerzitami, podnietili myšlienky ďalšej spolupráce, a to nielen v rámci prijímania študentov na daný študijný program, ale aj v rámci návrhu a riešenia vedeckovýskumných projektov.

Paralelný študijný program bol vytvorený v rámci projektu „Podpora výučby študijných programov v cudzích jazykoch“ s podporou Európskeho sociálneho fondu a Ministerstva školstva SR. V rámci daného projektu pripravila Univerzita Mateja Bela v Banskej Bystrici štyri študijné programy v spolupráci so zahraničnými partnerskými univerzitami. Ekonomická fakulta UMB pripravila študijný program Marketingový manažment podniku v anglickom jazyku, ktorý môžu študenti absolvovať paralelne so študijným programom Medzinárodný marketing na Fakulte riadenia Ekonomickej univerzity v poľskom Krakove.

Študijný program „Marketing Management in Business“ je dvojročný magisterský stupeň štúdia, ktorý prebieha v anglickom jazyku na Ekonomickej fakulte UMB v Banskej Bystrici. Zameraný je síce predovšetkým na marketing, ale zaoberá sa aj problematikou z podnikovo-manažérskej praxe, čím umožňuje študentom efektívne pracovať v rôznych sférach podnikania. Program „Marketingový manažment podniku“ v anglickom jazyku umožňuje

**EKONOMICKÁ
FAKULTA**
UNIVERZITA MATEJA BELA
V BANSKEJ BYSTRICI

**CRACOW
UNIVERSITY
OF ECONOMICS**

študentom pochopiť a aplikovať rozšírené poznatky rôznych disciplín, ako je marketing, manažment, manažment kvality a financií. Študenti majú tak jedinečnú možnosť absolvovať časť štúdia na Ekonomickej univerzite v Krakove a získať dvojitý diplom v anglickom jazyku.

*prof. Ing. Jaroslav Ďaďo, PhD.
garant študijného programu „Marketing Management in Business“
Katedra ekonomiky a manažmentu podniku, EF UMB*

Prví úspešní absolventi paralelného študijného programu hodnotia svoje štúdium nasledovne:

„Program double-diploma na EUK Krakow mi dal možnosť sa veľa naučiť čo sa týka odborných predmetov, stretnúť veľa zaujímavých poľských študentov rovnako ako aj študentov z ostatných krajín, no najmä mi poskytol množstvo skúseností do života. Vďaka programu double-diploma som sa naučila s rozvahou reagovať na neočakávané situácie, plánovať svoj čas efektívnejšie a spolupracovať v tíme.“ Ing. Katarína Žilková

„Študijný program bol realizovaný prostredníctvom integrácie piatich slovenských študentov programu Mar-

keting Management of Business medzi poľských študentov programu International Marketing a študentov programu ERASMUS. Množstvo povinností, ktoré na nás na začiatku čakalo, spočiatku pôsobilo nezvládnuteľne. Nakoniec sme to však všetci piati zvládli bez problémov. U väčšiny vyučujúcich sme sa stretli s pochopením a často sme boli vnímaní ako samostatná skupina, najmä čo sa týka predmetov poľského študijného programu. Nakoľko sme si chceli vyčleniť letný semester len na písanie diplomovej práce a prípravu na štátnice, podarilo sa nám presunúť všetky predmety na zimný semester, aj keď s malou obetou, a síce vyučujúcim jazykom poľským. Všetky skúšky sme však mohli urobiť v anglickom jazyku.“ Ing. Zuzana Žilková

„Našich nasledovníkov by som rada podporila v rozhodnutí byť súčasťou tohto programu. Naozaj nie je sa čoho báť. Počas celého programu sme za sebou cítili silnú podporu zo strany organizátorov, zo slovenskej strany rovnako ako aj z Poľska. So všetkými učiteľmi sa vždy dalo rozumne dohodnúť a vždy sme sa stretávali len s ich ochotou pomôcť nám a prekonzultovať prípadné otázky. Osobne som naozaj rada, že som sa tohto programu zúčastnila a môžem ho ďalej len odporučiť.“ Ing. Katarína Žilková

Prví absolventi spoločne realizovaných študijných programov so zahraničnými univerzitami

Projekt Operačného programu Vzdelávanie *Podpora výučby študijných programov v cudzích jazykoch* (ITMS 26110230025, projektová manažérka prof. Ing. Milota Vetráková, PhD.) vstupuje do záverečného roku realizácie. Cieľom projektu je vytvoriť podmienky pre zlepšenie možností štúdia odborných predmetov a študijných programov v cudzích jazykoch na UMB, umožniť našim študentom štúdium na partnerských zahraničných univerzitách, ale aj prilákať k nám viac študentov zo zahraničia.

Do projektu sa zapojili štyri zo šiestich fakúlt univerzity. Päť spoločne zabezpečovaných študijných programov sa uskutočňuje na Ekonomickej fakulte UMB, po jednom na Fakulte humanitných vied, Fakulte politických vied a medzinárodných vzťahov a na Právnickej fakulte UMB. Hlavným dôvodom vytvorenia podmienok na výučbu študijných programov v cudzích jazykoch sú rastúce požiadavky zamestnávateľov na absolventov, ktorí odborne komunikujú aspoň v dvoch cudzích jazykoch, majú zahraničné skúsenosti a nesú zodpovednosť za svoj osobnostný a profesionálny rozvoj. Vytvorením príležitosti študovať spoločné študijné programy sa budú postupne znižovať rozdiely v úrovni vysokoškolského vzdelávania v európskom priestore. Zvyšujú sa možnosti uplatnenia absolventov, ktorí počas štúdia na materskej univerzite získali skúsenosti a poznanie aj v zahraničí, a to je aj jeden zo strategických cieľov našej univerzity a jej fakúlt.

Na základe dohôd o spoločnom zabezpečovaní študijných programov v cudzom jazyku sa uskutočňujú vzájomné výmenné

Obhajoba v Samovzdelávacom stredisku na EF UMB

jednosemestrálne a dvojsemestrálne študijné pobyty. V rámci projektu je plánovaných 40 študijných pobytov našich študentov na zahraničných univerzitách a 20 zahraničných študentov prichádza na jeden semester na štúdium študijného programu ponúkaného jednou z fakúlt UMB. Každý spoločne realizovaný študijný program je založený na akreditovanom študijnom programe druhého stupňa štúdia našej a partnerskej univerzity. V súlade s legislatívou pôsobia v komisiách pre štátne skúšky profesori a docenti obidvoch partnerských inštitúcií. Absolventi, ktorí spĺnia podmienky štúdia na obidvoch univerzitách, sa môžu prezentovať na trhu práce dvojším diplomom.

V akademickom roku 2012/2013 skončili štúdium prví absolventi spoločne zabezpečovaných študijných programov, ktorí sa zúčastnili na študijných pobytoch v rámci projektu.

Dňa 22. mája 2013 úspešne vykonala štátnu skúšku Kristína Hašul'ová v študijnom programe *Financie, bankovníctvo a investovanie – Gestion financière et espace européenne*, ktorý spoločne realizujú Ekonomická fakulta UMB a Lotrinská univerzita v Nancy. Obhajoba diplomovej práce, vypracovanej počas študijného pobytu vo Francúzsku na tému *Application du concept de l'Assiette commune consolidée pour l'impôt des sociétés dans l'Union européenne* sa uskutočnila na domácej pôde. Vedúcou práce bola Ing. Žaneta Lacová, PhD., absolventka doktorandského štúdia v Nancy, a oponentom prof. Claude Dennewald z Lotrinskej univerzity. Na základe odporúčania komisie pre štátne skúšky pod vedením doc. Ing. Marty Orviskej, PhD. dekan Ekonomickej fakulty UMB ocenil diplomovú prácu Kristíny Hašul'ovej ako jednu z najlepších v študijnom programe *Financie, bankovníctvo a investovanie*.

Diplom Lotrinskej univerzity v Nancy spolu s diplomom UMB získali po obhajobe diplomových prác v augustových termínoch aj Petra Lipárová a Lucia Masárová, ktorá navyše skončila inžinierske štúdium na Ekonomickej fakulte UMB s vyznamenaním.

Dňa 23. mája 2013 absolvovala inžiniersku štátnu skúšku Martina Červená v študijnom programe *Ekonomika a správa územia – Droit des collectivités territoriales et des entreprises culturelles* realizovanom Ekonomickou fakultou UMB spoločne s Univerzitou Champagne-Ardenne v Remeši. Diplomovú prácu obhajovala pred francúzsko-slovenskou komisiou prostredníctvom

Obhajoba v Krakove

videokonferencie, ktorá sa uskutočnila v samovzdelávacom stredisku na podporu výučby odborných predmetov v cudzích jazykoch, zriadenom na Ekonomickej fakulte UMB v rámci uvedeného projektu.

Dňa 21. júna 2013 absolvovalo štátnu skúšku päť študentov v študijnom programe *Marketingový manažment podniku* a študijnom programe *International Marketing* priamo na Ekonomickej univerzite v Krakove. Študenti mali možnosť porovnať systém štúdia na Ekonomickej fakulte UMB, kde študovali prvý rok druhého stupňa štúdia, a na Ekonomickej univerzite v Krakove, kde pokračovali v štúdiu v druhom roku. Vzhľadom na porovnateľnosť obsahu štúdia obidvoch študijných programov im boli uznané vykonané študijné povinnosti, čím splnili podmienky pre účasť na štátnej skúške. Diplomovú prácu obhajovali pred poľsko-slovenskou komisiou, ktorej predsedal prof. Ing. Jaroslav Ďaďo, PhD. (foto) Dve úspešné absolventky tohto spoločného programu, Ing. Katarína Žilková a Ing. Zuzana Žilková, skončili štúdium s vyznamenaním.

Fakulta humanitných vied UMB spoločne realizuje magisterské učiteľské štúdium nemeckého jazyka a literatúry s Univerzitou Friedricha Schillera v Jene, ktorej Filozofická fakulta zabezpečuje medzinárodne koncipované magisterské štúdium nemeckého jazyka ako cudzieho jazyka. Jenská univerzita má niekoľko desaťročí dlhú tradíciu takto zameraného

Obhajoba v Krakove

štúdia a s ním spojenej kooperácie so zahraničnými univerzitami. Slovenské študentky Jana Bukovinová a Katarína Zavacká, ktoré v máji 2013 úspešne ukončili svoje štúdium, načerpali počas štúdia v Jene v letnom semestri 2011/2012 neoceniteľné podnety predovšetkým pre svoje diplomové práce. Po letnom semestri 2012/2013 sa z Jeny vrátili aj študentky Barbora Kováčiková a Andrea Ferenčáková. Úspešný začiatok kariéry po absolvovaní spoločného štúdia zaznamenávajú u nemeckých študentiek Anke Demmerling a Cornelia Lehmann, ktoré jeden semester svojho štúdia absolvovali v akademickom roku 2011/2012 na FHV UMB, vrátane

aktívnej účasti na pedagogickej praxi v bystrických školách. Anke Demmerling nastúpila od akademického roka 2013/14 na atraktívnu pozíciu lektorky Nemeckej akademickej výmennej služby (DAAD) na Technickej univerzite v Liberci.

Všetkým študentom, dnes už absolventom, úprimne blahoželáme. Získali nielen dva diplomy, ale predovšetkým širšiu dimenziu vzdelávania a rozhľadu, ktorými sú národné a medzinárodné skúsenosti. Zároveň veríme, že ich v tomto akademickom roku budú nasledovať ďalší úspešní absolventi.

Ing. Lubica Štefanková
Ekonomická fakulta UMB

Európska únia
Európsky sociálny fond

Agentúra

Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR
pre štrukturálne fondy EÚ

Moderné vzdelávanie pre vedomostnú spoločnosť/Projekt je spolufinancovaný zo zdrojov EÚ

PROJEKT: Implementácia inovatívnej vzdelávacej platformy „ECQA“ v podmienkach UMB

Ťažisko **vyučovania nemčiny** ako hospodárskeho jazyka na **Ekonomickej fakulte UMB** je v osvojení si základnej ekonomickej terminológie už v prvých dvoch ročníkoch štúdia, kde sa vyučuje nemecký jazyk ako prvý a druhý cudzí jazyk. Študenti si v ďalších ročníkoch môžu zvoliť odborné predmety v nemeckom jazyku, čo im umožňuje poznanie

ekonomickej terminológie. Vysokoškolskí učitelia si nevyhnutne potrebujú prehĺbovať odbornú terminológiu pre svoju vedeckovýskumnú a pedagogickú činnosť, ako aj pre zapojenie sa do medzinárodných odborných sietí a projektov.

Vzhľadom na túto skutočnosť prebieha aktivita s cieľom získať **certifikát „ECQ Terminology Manager“** (ďalej „ECQA-

-certifikovaný manažér terminológie“) a **certifikát „EU Projekt Manager“** (ďalej „EÚ-projektový manažér“) v odbore nemčina ako odborný jazyk s praktickým využitím získaných vedomostí. V rámci projektu členovia projektového tímu získajú medzinárodne uznávané certifikáty.

UMB ako prvá univerzita na Slovensku získa realizáciou tejto aktivity oprávnenie

vyškoliť slovenských odborníkov pre uvedené certifikáty, a tým zvýšiť ich možnosti uplatnenia na európskom trhu práce.

Prvým krokom implementácie inovatívnej vzdelávacej a učebnej platformy ECQA na UMB je pilotné vzdelávanie a získanie certifikátov „ECQA certifikovaný manažér terminológie“ a „EÚ- projektový manažér“, čím sa na našej univerzite položia základy pre **vybudovanie prvého centra ECQA na Slovensku**. Univerzita Mateja Bela v Banskej Bystrici tým získa výnimočné postavenie nielen na regionálnej, ale aj národnej úrovni.

Používanie ECQA platformy na UMB bude mať pozitívny vplyv na umiestnenie absolventov UMB na trhu práce. Budú oveľa lepšie pripravení na praktickú interkulturálnu komunikáciu a manažment projektov EÚ.

Pozitívny vplyv predpokladáme aj na spolupráci UMB so zamestnávateľmi v regióne, pretože potreba komunikácie v nemeckom jazyku v hospodárskej praxi sa môže naplniť ponukou kvalitného vzdelávania na UMB. Intenzívna spolupráca môže byť aktivizovaná školeniami v manažmente hospodárskej terminológie a manažmente projektov EÚ získaním certifikátov ECQA. Zároveň vzniká možnosť vzdelávať študentov jednotlivých fakúlt UMB s cieľom získania certifikátov, ktoré nadobudli členovia projektového tímu v dobe riešenia. *Absolventi univerzity tak budú mať výraznú výhodu na pracovnom trhu v celej EÚ.*

Projekt je realizovaný v časovom rozpätí **od začiatku januára 2013 do konca decembra 2015**, prostredníctvom

mobilit zahraničnej expertky Dr. G. Sauberer z Viedne a slovenských expertov, nasledujúcimi činnosťami:

1. *Analýza jednotlivých modulov kvalifikácie z pohľadu špecifických regionálnych požiadaviek v hospodárskej a vedeckej oblasti a vytvorenie vedeckovýskumného materiálu o zavedení ECQA certifikátov do výučby na UMB.*
2. *Semináre pre učiteľov – tréning trénerov.* Ide o vyškolenie trénerov ECQA – manažérov terminológie a EÚ – projektových manažérov, ktorí budú ďalej rozširovať vzdelávanie na získanie už spomínaných certifikátov medzi vyučujúcich, študentov a doktorandov na UMB, ako aj medzi záujemcov z hospodárskej praxe.
3. *Semináre pre študentov a doktorandov.* Ich cieľom bude zoznámiť účastníkov s jednotlivými modulmi uvedených certifikátov. Tieto semináre budú viesť už vyškolení tréneri. Celý program bude pozostávať z jednotlivých krokov a jedna časť bude orientovaná na prax.
4. *Letná terminologická škola v Nemecku (Kolín) a v Rakúsku (Viedeň).* Cieľom je výmena skúseností so širším okruhom medzinárodných expertov a oboznamovanie sa s aktuálnymi otázkami vo výskume a praktickom využití odbornej terminológie. V poslednom rade ide aj o vytvorenie pracovných kontaktov pre budúcu medzinárodnú spoluprácu medzi akademickými pracoviskami a zaradenie UMB do siete odborníkov.
5. *Semináre pre expertov projektového manažmentu vo Viedni.* Cieľom je získanie najnovších vedomostí a aktualít v oblasti

projektového manažmentu v rámci EÚ. Program seminárov bude prispôsobený aktuálnemu rozvoju a novým požiadavkám európskych smerníc v tejto oblasti.

Riešitelia projektu budú aplikovať získané know-how vo vyučovacom procese pre študentov. Zároveň účasť riešiteľského tímu prispeje na odborných seminároch v Nemecku a Rakúsku k utváraniu aktuálneho zosieťovania pre ich ďalšiu prácu. Týmto sa vytvorí podpora pri tvorbe plánovaného študijného programu v nemeckom jazyku a spolupráca so zahraničnými vedeckovýskumnými centrami.

Získané know-how z obidvoch príprav na získanie certifikátov bude obsahovým základom pre voliteľné predmety v nemeckom jazyku, ktoré študenti môžu ukončiť získaním certifikátov. Tieto voliteľné predmety sa zaradia do študijných programov v magisterskom a doktorandskom štúdiu na UMB.

Cieľom tejto aktivity je zvýšiť kvalitu vzdelávania v odbore nemčina ako odborný jazyk a hospodárska nemčina na UMB prostredníctvom implementovania inovatívnej vzdelávacej a učebnej platformy ECQA, rozšírenej v krajinách EÚ Európskou certifikačnou a kvalifikačnou asociáciou a vytvorenej na princípoch ISO. Touto platformou sú dané všetky smernice a požiadavky na kvalitu a sú dostupné na webovej stránke ECQA (www.ecqa.org).

V prípade záujmu z radov študentov alebo doktorandov o bližšie informácie k tomuto projektu sa môžu obrátiť na vyučujúcich nemeckého oddelenia KOJK Ekonomickej fakulty UMB.

Mgr. Eva Jurčáková, PhD.
KOJK EF UMB

Európska únia
Európsky sociálny fond

Operačný program
VZDELÁVANIE

Agentúra

Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR
pre štrukturálne fondy EÚ

Moderné vzdelávanie pre vedomostnú spoločnosť/Projekt je spolufinancovaný zo zdrojov EÚ

O Medzinárodnej letnej škole terminológie 2013 v Kolíne alebo ako manažovať terminologickú prácu

V dňoch 15. – 19. júla 2013 privítala Odborná vysoká škola v Kolíne nad Rýnom (Fachhochschule Köln) v Nemecku 90 účastníkov z celého sveta na Medzinárodnej letnej škole

terminológie (MLŠT). Medzi nimi bolo aj šesť vyučujúcich z EF UMB: Mgr. Eva Jurčáková, PhD., Mgr. Viera Krešáková, PhDr. Katarína Miková, Christoph Rosenbaum M.A., JUDr.

Miroslava Tuschlová, PhD. a Mgr. Andreja Vidová, ktorí sa jej zúčastnili v rámci projektu Mobility – podpora vedy, výskumu a vzdelávania na UMB, aktivita 1.5.

Tím prednášajúcich tvorili lektori z Nemecka, Rakúska, Švajčiarska, Belgicka a Španielska. Aj keď komunikačný jazyk letnej školy bola angličtina, v kuloároch sa hovorilo veľa po nemecky a bolo počuť aj „exotické“ jazyky ako čínštinu, hebrejštinu, arabčinu alebo úradnú reč Etiópie amharčinu.

Zúčastnení od letnej školy očakávali veľa a tomu prispôbili svoj prednáškový program aj lektori. Každý deň začínal ráno o ôsmej „mentálnymi raňajkami“ (mental breakfast). Bola im venovaná hodina, počas ktorej sa intenzívne diskutovali aktuálne témy z predchádzajúceho dňa. Viedol ju vždy prof. Klaus Dirk Schmitz, ktorý je vedúcim Inštitútu informačného manažmentu na Fakulte informácií a komunikačných vied v Kolíne. Vyučuje teóriu a manažment terminológie a tvorí softvéry pre translátológov. Bohaté skúsenosti a publikačná činnosť v tejto oblasti ho predurčovali na centrálnu osobu všetkých aktivít počas letnej školy. Jeho prednášky boli zamerané na

vlastnú terminologickú prácu a aktuálne problémy s terminológiou v inštitúciách a firmách, v ktorých pracujú. Zároveň dokázali, ako rozumejú procesom manažmentu terminológie a ako ich vedia uplatniť v praxi. Ich prezentácie boli podnetné aj pre zúčastnených Banskobystričanov, ktorí budú musieť svoje štúdium manažmentu terminológie zakončiť 6-hodinovou skúškou a prezentáciou z uvedenej oblasti.

Terminológiu, definície pojmov, na terminologickú prácu, najmä s prameňmi online, kategorizáciu dát a pod. Ďalší prednášajúci sa venovali manažmentu terminológie v podnikoch, nástrojom pre výber dát a na ich kontrolu a odpovedali na otázky: Kto potrebuje a využíva terminológiu?, Prečo vôbec potrebujeme terminológiu?, Aké metódy využívame v terminologickej práci? a iné. Časť prednášok bola venovaná právnym otázkam terminológie a prekladov a problematike „copy right“.

Záver týždňa patril účastníkom letnej školy terminológie, ktorí sa pripravovali na skúšky manažér terminológie. Predstavili v powerpointových prezentáciách svoje projekty o terminológii,

Európu, USA, Kanadu až po Mexiko. Všetkých priviedla do Kolína terminologická práca a jej manažovanie na svojich pracoviskách. Jej potrebu si asi uvedomovali najviac prekladatelia z najvyšších inštitúcií EÚ a zástupcovia medzinárodných a nadnárodných spoločností.

Pedagógovia z EF UMB boli radi, že si mohli za týždeň nielen rozšíriť vedomosti v oblasti manažmentu terminológie, ale aj nazbierať skúsenosti pre seba ako budúci program, ktorý končil každý deň okolo 17.00 hodiny. Dlhý pracovný, resp. študijný čas vyžadoval vysoký stupeň koncentrácie už aj preto, že deň často nekončil poslednou prednáškou, ale automaticky pokračoval ďalšími odbornými diskusiami pri „Stammtisch“, alebo v okolitých reštauráciách pri večeri. Práve počas týchto rozhovorov sme sa spoznali lepšie s mnohými kolegami a zistili, že na MLŠT je zastúpená zmes rôznych profesií ako prekladatelia, učiteľia, ale aj IT technici, agrónomovia, lekári, zástupcovia firiem automobilového priemyslu, bánk, vedeckých inštitúcií, OSN a rôznych ministerstiev od Číny, cez Blízky východ, Afriku,

cich multiplikátorov tohto perspektívneho odboru, overiť si už naučené poznatky, získať kontakty a vymeniť si skúsenosti s ľuďmi, ktorí sa venujú manažmentu terminológie v teórii alebo v praxi.

Andreja Vidová
KOJK EF UMB

Andreja Vidová
KOJK EF UMB

Agentúra
Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR
pre štrukturálne fondy EÚ

Projekt APVV „Inovácie edukačnej praxe etickej výchovy“ po druhom roku realizácie

Ambíciou výskumného projektu podporovaného Agentúrou na podporu výskumu a vývoja na základe zmluvy č. APVV-0690-10 „Inovácia edukačnej praxe etickej výchovy“, ktorý sa realizuje v rokoch 2011 – 2014 na Pedagogickej fakulte UMB a Inštitúte vedy a výskumu PF UMB je prispieť k systémovému riešeniu inovácie koncepcie a metódy výučby etickej výchovy v kontexte humanizácie výchovy a vzdelávania v slovenskom školstve. V rokoch 2012 – 2013 sme pri plnení cieľov a úloh projektu nadviazali na predchádzajúcu etapu projektu v roku 2011. V nej riešitelia vytvorili inovačný model výučby etickej výchovy a akčného výskumu, kompetenčný profil učiteľa etickej výchovy. Modely budú verifikované v roku 2014 v pedagogických experimentoch formou akčného výskumu vo výučbe etickej výchovy učiteľmi na pilotných školách. V hodnotenom období bolo potrebné, aby učitelia pilotných škôl získali nové odborné kompetencie potrebné pre verifikáciu vyššie uvedených modelov prostredníctvom kontinuálneho vzdelávania.

Pre vytvorenie kvalitných učebných podmienok a naplnenie vyššie uvedených profesijných kompetencií učiteľov etickej výchovy členovia riešiteľského tímu vytvorili:

- vzdelávacie programy „Rozvoj odborných kompetencií učiteľov etickej výchovy“ a „Rozvoj psychodidaktických a výskumných kompetencií učiteľov etickej výchovy“ v dvoch modifikáciách (pre učiteľov primárneho a sekundárneho vzdelávania etickej výchovy), akreditované na MŠVVaŠ SR, cieľovo a obsahovo orientované tak, aby učitelia ETV získali vyššie

spomínané profesijné kompetencie formami prezenčného a dištančného vzdelávania,

- 10 elektronických učebných textov, 4 vedecké monografie, 19 vedeckých štúdií (z toho 12 zahraničných), 12 odborných článkov v odborných periodikách korešpondujúcich s cieľmi projektu a vzdelávacích programov, ktoré mohli účastníci vzdelávania využiť k samoštúdiu.

Pre získanie minimálneho počtu 75 účastníkov vzdelávania a vytvorenie siete pilotných škôl sme uskutočnili rad pracovných stretnutí a rozsiahlu komunikáciu s riaditeľmi a učiteľmi základných a stredných škôl v regióne stredného Slovenska. Pre vzdelávanie sme získali potrebný počet učiteľov etickej výchovy v šiestich mikroregiónoch (Banská Bystrica, Rimavská Sobota, Žilina, Martin, Prievidza a Žiar nad Hronom). V mikroregiónoch sme uskutočnili 6 kurzov vzdelávania učiteľov etickej

výchovy pre primárne a sekundárne vzdelávanie, ktoré predstavovalo 57 dní (456 hodín) prezenčného vzdelávania. Spätná väzba od účastníkov vzdelávania monitorovaná spätno-väzbovým dotazníkom administrovaným po každej vzdelávacej akcii ukázala na veľmi dobrú až výbornú úroveň kvality projektu a jeho reali-

záciu lektormi – jednotlivými riešiteľmi. Štúdium v programe „Rozvoj odborných kompetencií učiteľov etickej výchovy“ bolo úspešne evalvované v závere prezentáciou a obhajobou záverečných prác účastníkov vzdelávania zameraných na obsahovú inováciu kurikula etickej výchovy (jún 2013). Vzdelávací program „Rozvoj psychodidaktických a výskumných kompetencií učiteľov etickej výchovy“ sa uskutoční v rokoch 2013 – 2014.

Na základe prezentácií riešiteľov projektu na domácich a zahraničných vedeckých konferenciách boli riešitelia oslovení s ponukou:

- spolupráce so zahraničnými univerzitnými pracoviskami orientovaných na oblasť mravnej výchovy v Českej republike, Rakúsku a Dánsku, kde niektorí riešitelia uskutočnili odborné stáže a konzultácie, zúčastnili sa relevantných vzdelávacích kurzov, príp. boli pozvaní k odbornej referencii na zahraničné vedecké konferencie,
- zapojenia jednotlivcov aj organizácie do databázy NECE (Network European Citizenship Education) poskytujúcu možnosť publikovania v recenzovaných odborných a vedeckých zborníkoch a účasť na konferenciách so zameraním na občianstvo a výchovu k občianstvu;
- realizáciou projektu sa zvýšila v hodnotenom období aktivita riešiteľov projektu v podávaní vedeckovýskumných projektov v rôznych grantových programoch (KEGA, APVV)
 - KEGA: Didaktika a metódička etickej výchovy v primárnom vzdelávaní,

- APVV: Rola tvorivého mediálneho komunikátu v procese rozvoja mediálnych kompetencií žiakov ZŠ,
- APVV: Implementácia kurikulárnej reformy v základných školách v Slovenskej republike,
- vo vedení diplomových prác orientovaných na problematiku etickej výchovy (celkovo v hodnotenom období 32 prác). Viacerí študenti, ale aj doktorandi, riešitelia projektu, spolupracovali vo svojich empirických výskumoch s učiteľmi

etickej výchovy na našich pilotných školách.

Za našu silnú stránku pri dosahovaní cieľov a riešení úloh projektu považujeme multidisciplinárne zastúpenie riešiteľov projektu z viacerých katedier PF UMB (etickej a občianskej výchovy, výtvarnej výchovy, hudobnej výchovy, elementárnej a predškolskej pedagogiky) a Inštitútu vedy a výskumu PF UMB vyplývajúce z vysokej miery multidisciplinarity obsahu etickej výchovy (odborné kompetencie učiteľa etickej

výchovy viazané na zvládnutie jej obsahu predpokladajú integrované poznatky z filozofických, sociologických, kulturologických, psychologických a pedagogických disciplín).

*PhDr. Miroslav Valica, PhD.
Pedagogická fakulta UMB,
zodpovedný riešiteľ projektu*

*Mgr. Petra Fridrichová, PhD.
Inštitút vedy a výskumu PF UMB,
administrátorka a riešiteľka projektu*

Študijný pobyt rumunských študentov z Technical University of Cluj – Napoca, North University Centre in Baia Mare (Rumunsko) na KŽP FPV UMB

Zásluhou prof. RNDr. Petra Andráša, CSc., Katedra životného prostredia Fakulty prírodných vied UMB a Geologický ústav SAV, ktorý iniciatívne rozvinul vedeckovýskumnú spoluprácu s Technical University of Cluj – Napoca, North University Centre in Baia Mare (Rumunsko), v rámci programu Erasmus študenti tejto univerzity navštívili v júli 2013 Katedru životného prostredia FPV UMB. Študentov sprevádzal prof. Univ. Dr. Geol. Gheorghe Ștefan Damian, PhD a Asist. Ing. Daniel Năsui, PhD. Cieľom ich návštevy bola výmena vedeckovýskumných skúseností, rozšírenie poznatkov a upevnenie spolupráce. Bohatý odborný-spoločenský program im pripravili zamestnanci Katedry životného prostredia FPV UMB a doktorandi Katedry biológie a ekológie FPV UMB. Pod odborným vedením pedagogických pracovníkov a doktorandov realizovali odber vzoriek (geologického a rastlinného materiálu) na výskumných plochách v okolí Banskej Bystrice (Špania dolina, Staré hory). V laboratóriu banskobystrickej pobočky Slovenskej akadémie vied potom dané vzorky analyzovali. V arboréte Borová hora Technickej

univerzity vo Zvolene, ako unikátneho pracoviska svojho druhu, zásluhou odborného výkladu zamestnankyne arboréty spoznávali pôvodnú dendroflóru Slovenska. Prírodovedné zameranie mala aj ich návšteva Národnej prírodnej rezervácie Badínsky prales. Na území pralesa mohli s odborným výkladom pozorovať všetky tri vývojové štádiá karpatských pralesov a avifaunu danej oblasti, najmä spevavcov. Okrem odborného zamerania mali zabezpečený aj kultúrno-spoločenský program, ktorého cieľom bolo spoznávať okolité prírodné (Harmanecká jaskyňa) a kultúrne dominanty (Pustý hrad, Zvolenský zámok, Slovenské banské múzeum v Banskej Štiavnici) banskobystrického regiónu.

Unikátom danej oblasti (od roku 2011 jeden zo siedmich divov Banskobystrického samosprávneho kraja) je úzkokoľajná lesná železnica – Čiernohorská železnica, na konci ktorej navštívili lesnícky skanzen. Okolie Banskej Bystrice spoznávali aj pri splave Hronu na úseku Nemecká – Slovenská Ľupča. Celkové hodnotenie pobytu zahraničných študentov a ich pedagógov z odborného, ale aj kultúrno-spoločenského hľadiska bolo na oboch stranách veľmi pozitívne.

Študijný pobyt študentov z Baia Mare je už tradíciou, preto veríme, že o rok ich privítame opäť. Poďakovanie patrí všetkým, ktorí sa aktívne zapojili do prípravy a realizácie programu, osobitne doktorandom Katedry biológie a ekológie FPV UMB.

*RNDr. Jana Jaďudová, PhD.
Katedra životného prostredia FPV UMB*

Didaktický kurz pre pedagógov – Slovákov žijúcich v zahraničí

Katedra elementárnej a predškolskej pedagogiky PF UMB v Banskej Bystrici a Metodické centrum pre Slovákov žijúcich v zahraničí a zahraničných študentov CCV UMB, ktoré zastupovala Mgr. Zuzana Drugová, zorganizovali v čase školských prázdnin od 25. do 31. augusta 2013 didaktický kurz s názvom „Rozvíjanie diagnostických, evalvačných a hodnotiacich kompetencií učiteľov základných škôl“. Zúčastnili sa ho učitelia prvého a druhého stupňa ZŠ zo Srbska. Boli to pedagógovia zo slovenských základných škôl: ZŠ Jána Čajaka v Báčskom Petrovci; ZŠ J. M. Dragutína v Hložanoch, ZŠ Sveti Sava v Báčskej Palanke; ZŠ Janka Čmelika v Starej Pazove a ZŠ Ľudovíta Štúra v Kysači.

Vzdelávanie zahraničných učiteľov sa realizovalo v priestoroch PrF UMB, trvalo päť dní a obsahovalo témy: Evalvácia a autoevalvácia školy; Diagnostikovanie a hodnotenie kolektívu školskej triedy a jednotlivého žiaka, Individuálne, osobnostné, sociálne a vzdelávacie špecifiká žiakov, Evalvácia a hodnotenie edukačného procesu a jeho výstupov a Autoevalvácia učiteľa.

Nové vedomosti a zručnosti z oblasti školskej evalvácie a autoevalvácie učiteľom slovenských škôl v Srbsku sprostredkovali zamestnanci Katedry elementárnej a predškolskej pedagogiky, PF UMB v Banskej Bystrici: Dr. h. c. prof. PhDr. Beata Kosová, CSc.; prof. PhDr. Bronislava Kasáčová, CSc.; doc. PaedDr. Alena Doušková, PhD.; doc. PaedDr. Simoneta Babiaková, PhD.; Mgr. Mariana Cabanová, PhD. a Mgr. Marian Trnka, PhD. Didaktický kurz bol

ukončený záverečnými prezentáciami účastníkov pred trojčlennou skúšobnou komisiou dňa 30. 8. 2013. Učitelia slovenských škôl zo Srbska v prezentáciách preukázali nové vedomosti a zručnosti. Kurz hodnotili pre svoju ďalšiu výchovno-vzdelávaciu činnosť ako veľmi prínosný.

Realizácia kurzu bola jedným z výstupov projektu Vzdelávanie a utváranie identity Slovákov žijúcich v zahraničí, ktorý je realizovaný na PF UMB a jeho aktivita „Kvalita vzdelávania a podpora národnej identity na slovenských školách v zahraničí“ je realizovaná členmi Katedry elementárnej a predškolskej pedagogiky PF UMB pod vedením doc. PaedDr. Aleny Douškovej, PhD.

*doc. PaedDr. Simoneta Babiaková, PhD.
Katedra elementárnej
a predškolskej pedagogiky,
PF UMB*

Svetové kongresy germanistov – sviatok nemčiny

Logo kongresu v Bolzane 2013

Každé štyri roky si germanisti a učitelia nemčiny z celého sveta doprajú spoločné týždňové stretnutie v Európe – v niektorej z germanofónnych krajín alebo v zmiešaných regiónoch, kde má nemčina silnú tradíciu. Svetový kongres germanistov vždy ponúka mnohoraký program: ve-

decké plenárne prednášky renomovaných germanistov, referáty v sekciách podľa odborného záujmu účastníkov, didaktické workshopy, prezentácie nových učebníc, kultúrny program – literárny a hudobný, predajnú výstavu kníh vydavateľstiev, ktoré sú zamerané na výskum a výučbu nemčiny, a interkultúrne spoznávanie daného regiónu.

Kongres má skratku IDT (Internationale Deutschlehrertagung) a hlavným organizátorom je IDV – Internationaler Deutschlehrerverband (Medzinárodný zväz učiteľov nemčiny), ktorý združuje okolo stovky národných organizácií učiteľov nemčiny. Aj SUNG – Spoločnosť učiteľov nemčiny

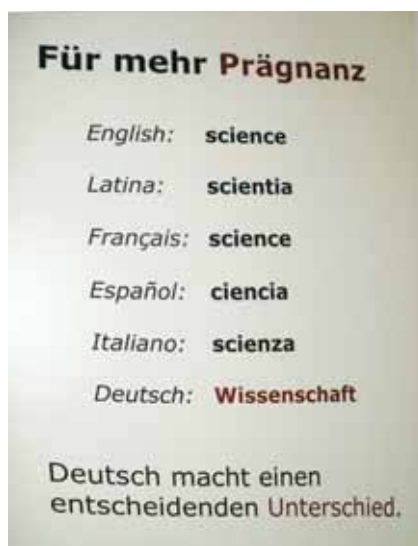
a germanistov Slovenska – je aktívnym členom medzinárodného zväzu.

Spoluorganizátorskú funkciu a tím aj odbornú garanciu nad kongresmi vždy preberá konkrétna univerzita. Doteraz som sa zúčastnila na štyroch takýchto svetových kongresoch a prednášala na tamojších univerzitách vo fonetických alebo translatologických sekciách:

- r. 2001 na Univerzite v Luzerne (Švajčiarsko),

Na výstave učebníc nemčiny

Osobitosti nemčiny

- r. 2005 na Univerzite v Grazi (Rakúsko),
- r. 2009 na Univerzite Friedricha Schillera v Jene (Nemecko),
- r. 2013 na Univerzite v Bolzane (Taliano, región Južné Tirolsko). Prednáška s inovatívnou témou z teórie tlmočenia bola u účastníkov kongresu veľmi pozitívne prijatá.

Prečo je pre germanistov dôležité a významné zúčastňovať sa na týchto kongresoch? Sú najväčším vedeckým a didaktickým fórom nemčiny ako cudzieho i materinského jazyka. Slovenské univerzity volajú po internacionalizácii a medzinárodnom uznaní. Možno to dosiahnuť iba prezentáciou vlastných výsledkov výskumu na medzinárodných fórach a prítiahnutím pozornosti zahraničných odborníkov k domácej univerzite. Okrem kontaktov, a teda zaradenia sa do medzinárodnej komunity germanistov, je obrovským prínosom pre účastníkov kongresu ich profesionálny rast, rozvoj ich kompetencií a progresia v znalostiach nemčiny, reálií, didaktiky a pod. Efektom kongresu je implementácia nových poznatkov do vlastnej výučby, a tým nárast uznania vedecko-pedagogickej práce učiteľa a jeho akceptácie.

Nasledujúci svetový germanistický kongres sa uskutoční v r. 2017 vo Švajčiarsku na Univerzite Fribourg/Freiburg v spolupráci s tamjšou Pedagogickou vysokou školou. Prípravy sa už začali. Pozvanie nám tlmočil osobne prof. Thomas Studer a všetci aktívni germanisti a angažovaní učitelia nemčiny sa na pokračovanie kongresov veľmi tešia.

doc. PhDr. Zuzana Bohušová, PhD.
Katedra germanistiky FHV UMB

Medzinárodný Vyšehradský fond: projekt na Katedre germanistiky FHV UMB

IVF – International Visegrad Fund schválil a finančne podporuje projekt medzinárodnej vedeckej konferencie s názvom „22. lingvistické a literárne dni v Banskej Bystrici, 23. – 25. júna 2014“.

Základný popis projektu:

Projekt: IVF Standard Grant, pridelený kód: 21310140

Kategória „Scientific Exchange and Research“

Koordinátor: Univerzita Mateja Bela Banská Bystrica, Fakulta humanitných vied, Katedra germanistiky

Vedúca projektu: doc. PhDr. Zuzana Bohušová, PhD. zuzana.bohusova@umb.sk

Partnerské krajiny: všetky V4 + Nemecko

Názov projektu a vedeckej konferencie:

22. Linguistik- und Literaturtage in Banská Bystrica/Slowakei 2014

(22. medzinárodná germanistická konferencia)

Trvanie projektu: 10/2013 – 9/2014, termín konferencie: 23. – 25. jún 2014

Webová stránka konferencie:

<http://22-linguistik-und-literaturtage.webnode.sk/>

Výsadu usporiadania medzinárodnej vedeckej konferencie *22. Linguistik- und Literaturtage in Banská Bystrica/Slowakei* získala Fakulta humanitných vied UMB poverením nemeckou Spoločnosťou pre jazyk a jazyky GeSuS – Gesellschaft für Sprache und Sprachen, Jena. Konferencie *Linguistik- und Literaturtage* sú etablovaným, často vyhľadávaným medzinárodným vedeckým fórom germanistov z celej Európy. Konferencia v rámci kategórie štandardného projektu Scientific Exchange a Research si kladie za cieľ vytvoriť kontinuitu a základ kvalitného germanistického bádania prostredníctvom výraznej podpory účasti doktorandov a mladých vedeckých pracovníkov.

Partnerské inštitúcie Vyšehradského projektu:

Koordinátor:
FHV UMB Banská Bystrica

Partneri:

- Katedra nemeckého jazyka, Pedagogická fakulta Univerzity Palackého Olomouc, Česko

- Inštitút germánskej filológie Sosnowiec, Sliezka univerzita Katowice, Poľsko
- Fakulta humanitných vied, Univerzita Miskolc, Maďarsko
- GeSuS – Gesellschaft für Sprache und Sprachen, Jena, Nemecko.

Konferencia umožní Katedre germanistiky FHV UMB prezentovať sa ako kvalitné vedecko-pedagogické pracovisko v medzinárodnom kontexte a okrem toho účastníci z mnohých krajín Európy navštívia Banskú Bystricu a celý región. Konferencia bude prebiehať počas troch dní v paralelných sekciách podľa odborného záujmu prednášajúcich. Okrem toho sa dopoludnia uskutočnia spoločné veľké plenárne prednášky uznávaných odborníkov z rôznych krajín. Po prednáškach

a práci v sekciách nasledujú diskusie k prezentovaným témam. Plánované sekcie sú: ústna komunikácia, fonetika, gramatika, sémantika, právna nemčina, frazeológia, výskum dialektov, didaktika výučby cudzích jazykov, teória prekladu a tlmočenia, korpusová lingvistika, internetová lingvistika, Theolinguistik, nemecká, rakúska a švajčiarska lite-

ratúra, literárna komparatistika, teória literatúry, didaktika literatúry, umelecké preklady a pod..

Projekt podporuje koncept spolupráce krajín V4 posilnením pozície prirodzeného komunikačného prostredku vo vyšehradskom priestore, ktorým bola oddávna práve nemčina. Okrem historickej oprávnenosti nemčiny má v našich

regiónoch tradíciu aj germanistika ako študijný odbor i veda o nemeckom jazyku, nemecky hovoriacich krajinách, o ich kultúre a histórii. Čiže nemčina nie je cudzím elementom, ale spájajúcim článkom pre krajiny V4.

doc. PhDr. Zuzana Bohušová, PhD.
Katedra germanistiky FHV UMB

PRÍSPEVKY ŠTUDENTOV

Michelle Kwan – diplomatka na ľade

„Šport má moc zmeniť svet. Má silu inšpirovať. Má silu zjednocovať ľudí tak, ako nič iné. Šport môže vzbudiť nádej tam, kde bolo predtým len zúfalstvo. Šport sa prihovára ľuďom v jazyku, ktorému rozumejú.“

Predmetné slová významného juhoafrického politika Nelsona Rolihlahla Mandelu nenápadne rezonovali aj v oficiálnej diskusii zameranej principiálne na poslanie športu ako jedného z najefektívnejších mediátorov rozvíjania medzinárodnej spolupôsobnosti a diplomacie, ktorá sa konala dňa 22. mája 2013 na „územi“ akademickej inštitúcie *Fakulty politických vied a medzinárodných vzťahov*, pod gesciou *prodekanu pre vedu a výskum prof. PhDr. Petra Terema, PhD.* a moderátorskou taktovkou *Mgr. Ivana Kováča, PhD.*

Aký realizovateľný a dosiahnuteľný je *modus vivendi* medzi športom a diplomaciou mi už v nasledujúcom

rozhovore prezradila talentovaná americká krasokorčuliarka, dvojnásobná olympijská medailistka, päťnásobná svetová šampiónka a uznávaná predstaviteľka v oblasti súčasnej športovej diplomacie, *Senior Advisor and Public Diplomacy Envoy at the Department of State*, šarmantná **Michelle Kwan**.

Šport a diplomacia sú dva diferentné pojmy. V čom spočíva ich vzťah? Mali by sa navzájom ovplyvňovať?

Rada kombinujem šport a diplomáciu dohromady. Byť krasokorčuliarkou mi umožňuje športovať. Vďaka štúdiu politiky na The Fletcher School v Bostone, kde som získala aj magisterský diplom, môžem pracovať v diplomacii, čo je moja

d'alsia vášeň. Takže skombinovať ich dokopy a cestovať ako diplomatický zástupca, od Argentíny cez Čínu, Ukrajinu až po Singapur, mi umožňuje využívať šport ako spôsob spojenia mladých na celom svete, hovoriť o dôležitých veciach a o životných „lekciách,“ ktoré som sa naučila v športe. Preto rada tieto dve veci kombinujem a najlepšie to vystihuje predmetné slovné spojenie *sport diplomacy – športová diplomacia*.

Šport by sme mohli označiť za medzinárodnú univerzálnu vášeň. Aké je poslanie športovej diplomacie?

Podľa mňa existuje tradičná a netradičná diplomacia. Ja ponímam šport ako možnosť prehovoriť k verejnosti v zahraničí. A myslím si, že takáto „jemná“ verzia diplomacie je veľmi dôležitá. Z histórie poznáme tiež úspešné podujatia, ako napríklad Pingpongová diplomacia v roku 1971. Vtedy sa prostredníctvom pingpongu nadväzovali politické vzťahy medzi USA a Čínou. Toto sú všetko úspešné príklady. Pozrieme sa tiež na olympijské hry, na svetový pohár, kde sa v priateľskom duchu zúčastňuje veľké množstvo krajín. To je pre mňa najlepší príklad diplomacie, tej netradičnej diplomacie.

Spolupráca, tímová práca, komunikačné schopnosti, ale i skúsenosti sú v športe veľmi potrebné. Ako je to v prípade diplomacie?

Myslím si, že všetci športovci, ktorí cestujú do zahraničia sú istým spôsobom neoficiálni diplomati, pretože reprezentujú svoju krajinu na celom svete, a myslím, že to musia robiť dobre. Tak isto ako aj v prípade bežných ľudí, ktorí cestujú do zahraničia, je veľmi dôležité, aby neustále vhodným spôsobom reprezentovali svoju krajinu, aby potom ľudia z iných krajín mohli povedať, že majú veľmi dobrý dojem z Američanov. Alebo, ak by Slováci cestovali do USA, Ázie, Afriky, resp. kamkoľvek, aby mohli ľudia povedať: „Prvýkrát som sa stretol so Slovákami a mám z nich vážne dobrý dojem.“ A to je veľmi dôležité pri budovaní vzťahov v prípade, ak chcete urobiť dobrý dojem v zahraničí.

Čo je ťažšie? Šport alebo diplomacia?

Šport bol pre mňa ťažký v tom zmysle, že nacvičiť všetky figúry a súťažiť pred očami tisícok ľudí bolo pre mňa veľmi náročné. Diplomacia je rovnako ťažká, ale je to niečo, čo mám rada. Myslím si, že v živote je ťažké všetko, nech už robíte čokoľvek, ale ak je človek len trochu rozumný a má rád to, čo robí, príde na to, ako vyriešiť všetky problémy. V športe to bolo vždy o chybách a poučení sa z nich. V diplomacii je to o hľadaní ciest ako rozšíriť prezentovanie sa vo viacerých krajinách.

Barbora Krištofová
študentka FPVaMV UMB
Foto: Embassy of the U.S.A.

To Matij Bel University
Please use to the here and
meet students / PhD students
Sports Diplomacy
Many Thanks!
M. Krištofová USA

Na návšteve u prezidenta Rakúskej republiky Heinza Fischera

Výskumný pobyt v rámci doktorandského štúdia v metropole Rakúska Akcia Rakúsko – Slovensko

Možností ako sa dostať na zahraničnú mobilitu a okúsiť študentský život na niektorej z renomovaných univerzít za hranicami Slovenska je viacero. Poznáte to, najprv si človek urobí prehľad, kde a akým spôsobom by sa mohol dostať, aký štipendijný program by mu v tom mohol pomôcť, aké požiadavky sú na uchádzača kladené a podobne. Stáva sa však, že po týchto úvodných informáciách trochu zneistíme. Naše prvotné rozhodnutie je podlomené a my sa bojíme uveriť tomu, že by sme na základe jedného mailu a predstavenia nášho výskumného projektu presvedčili nám väčšinou neznámeho akademika na niektorej zo zahraničných univerzít, aby nás na svoju univerzitu pozval a istý čas s nami spolupracoval. V tomto štádiu zneistenia zohrá najväčšiu úlohu vaša sebadôvera a sila vášho chcenia, za tie hranice naozaj ísť. Ak sa k tomu pridá i výdatná podpora zo strany vášho školiteľa a katedry, v mojom prípade doc. PhDr. Zuzany Bohušovej, PhD. a katedry germa-

nistiky, stačí sa už len rozhodnúť pre konkrétnu univerzitu, osloviť tamojšieho vyučujúceho, spísať dobrý projekt, vypísať všetky formuláre, priložiť potrebné dokumenty a čakať na odzvu.

Približne takýmto spôsobom som prostredníctvom Akcie Rakúsko-Slovensko získala štipendium na podporu doktorandov a mladých výskumníkov a mala možnosť využiť 7-mesačný výskumný pobyt na Inštitúte judaistiky Historicko-kultúrovej fakulty Univerzity Viendeň pod vedením univ. prof. Mag. Dr. Gerhard Langer. Keďže som pred niekoľkými rokmi absolvovala jednosemestrálny pobyt na Univerzite Fridricha Schillera v nemeckej Jene prostredníctvom programu Erasmus, vedela som, že to iné ako vynikajúce nebude ani tentoraz. Moje očakávania sa naplnili, hoci boli tieto dva pobyty už svojím charakterom úplne odlišné. Program Erasmus odporúčam všetkým, ktorí v zahraničí ešte neštudovali a nemajú jasnú predstavu o tom, ako

Pohľad na zámok Schönbrunn

vyzerá štúdium vonku. Tento program sa postará o váš komfort, zabezpečí vám prijatie na univerzitu, zadováži domáceho študenta, ktorý vás uvedie do života vášho nového životného priestoru, vybaví za vás väčšinu formalít a pomôže vám s nájdením vhodného ubytovania.

V univerzitnej študovni

Ako „erazmák“ navštevujete vami vybrané predmety, zúčastňujete sa pre vás špeciálne organizovaných výletov, párty, neustále sa zoznamujete s ľuďmi z celého sveta, nestíhate sa čudovať modernému a kvalitnému vyučovaniu a už vôbec nerozumiete tomu, prečo ste na Erasmus nešli skôr alebo prečo vaše štúdium nemôže prebiehať podobne aj na vašej alma mater. Počas **výskumného** pobytu v rámci doktorandského štúdia pochopíte, že teraz máte všetko v rukách vy. Kde a ako budete bývať, kedy a na ktoré úrady sa prihlásite, ako dlho budete s mapou v ruke blúdiť po meste, univerzite, inštitúte, napokon i to, ako si zadelíte čas na to, prečo ste tam a na to ostatné... . Po mojich skúsenostiach však zastávam názor, že

všetky tieto milé povinnosti od nájdenia si vhodného grantu na podporu svojho výskumu, až po vypísanie záverečných správ po ukončení pobytu by mohli študenti doktorandského štúdia absolvovať automaticky a okúsiť tak život vedec-kých pracovníkov za hranicami.

Motto hlavného mesta našich juhozápadných susedov znie „Viedeň, mesto pre ľudí“ a s týmto tvrdením možno iba súhlasiť. Je to maximálne dobre fungujúci mechanizmus, v ktorom si každý nájde to svoje: nespočetné množstvo kultúrnych akcií, umenia, histórie, športového vyžitia, rozličných prednášok, sympózií a konferencií, výskumných stredísk, diskusií, debatných krúžkov, historických i moderných knižníc a množstva ďalších okúzľujúcich miest. Už tretíkrát po sebe získala Viedeň titul mesta s najvyššou životnou úrovňou na svete (pokorila i švajčiarsku Ženuvu a kanadský Vancouver) a svojou premyslenou občianskou politikou ponúka množstvo celoročne upravovanej zelene, obrovskú sieť cyklistických chodníkov, všestranne kultúrne a športové vyžitie, mnoho vzdelávacích a pracovných možností, perfektné fungujúcu infraštruktúru, rekordné čísla turizmu, kongresového cestovného ruchu a sídel mnohých európskych inštitúcií a medzinárodných firiem.

Z uvedených dôvodov sa štúdium vo Viedni zmení na jedno veľké dobrodružstvo, a preto možno vzdelávací pobyt v tomto centre len odporúčať. Okrem množstva študijného materiálu získate vzácne kontakty pre svoju budúcu prácu, zoznámite sa s mnohými významnými ľuďmi, nahliadnete do spôsobu i organizácie štúdia a výskumu v zahraničí, získate inšpirácie a konkrétne predstavy o veciach, ktoré vám boli dovtedy nejasné. To všetko pre vás bude mať neoceniteľnú hodnotu, posunie vás vpred a všetky fotky, zážitky, kontakty a získané vedomosti budú neodvratným dôkazom toho, že počiatočná námaha a zdĺhavý, neraz odradzujúci proces vybavovania vášho pobytu naozaj stáli za to.

Mgr. Tamara Zajacová
doktorandka všeobecnej jazykovedy,
FHV UMB

V záhradách zámku Schönbrunn

Spevácky zbor MLADOSŤ opäť vo významnom medzinárodnom projekte

T. L. de Vittoria – *Jesu dulcis*, G. Yong – *Alleluja*.

Spevácky zbor si našiel čas aj na oddych a spoznávanie krajiny, keď navštívil v regióne krásny zámok Hrádek u Nechanic, no ešte väčší zážitok mali z návštevy podzemných chodieb pevnosti Josefov, kde mohli obdivovať mohutné hradbové valy a prejsť sieťou podzemných chodieb, ktorá je obohatená hlbokými obrannými priekopami.

Vyvrcholením celého festivalu bol už vyššie spomínaný galakonzert, kde ešte pred odznením kantáty *Kytice*, každý zbor zaspieval niečo zo svojho repertoáru. Spevácky zbor Mladosť z Banskej Bystrice vystúpil so skladbami: M. Schneider-Trnavský – *Anička*, *Anička, ty si trucovitá...*, I. Hrušovský

Po úspešnom akademickom roku 2012/2013, plného nácvikov a úspešných koncertov, Univerzitný miešaný spevácky zbor *Mladosť* pri Pedagogickej fakulte Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici v dňoch 13. – 19. júna 2013 navštívil Hradec Králové, kde sa zúčastnil X. ročníka festivalu zborového spevu *Královohradecké sborové slavnosti v Hradci Králové v Českej republike*.

Zbor vycestoval 13. 6. 2013 z autobusovej stanice v Banskej Bystrici. Členovia zboru si cestu spríjemňovali, ako sa na zboristov patrí, spevom a hudbou. Po príchode do Hradca Králové v podvečer boli ubytovaní v luxusnom hoteli Černigov. Poniektorí zostali odychovať na izbách, iní sa zasa vydali na večernú prehliadku mesta.

Každé dopoludnie sa konali *workshopy*, na ktorých členovia zboru pod vedením dirigenta Romana Válka spolu s ostatnými zúčastnenými zborními (zo Švédska, Anglicka, Poľska a Česka) nacvičovali spoločnú kantátu *Kytice* od Bohuslava Martinů, ktorá neskôr odznela 18. 6. na záverečnom galakonzerte za spolupráce s Královohradeckou filharmoniou. Pre účastníkov zájazdu to bol fantastický zážitok, nakoľko poniektorí ešte nikdy nespievali v takomto veľkom telese (cca 200 spevákov).

Okrem hlavného galakonzertu Univerzitný spevácky zbor Mladosť vystúpil na otváracom koncerte v Kostole Nanebevzetí Panny Marie, kde sa predstavil so skladbami: F. Kraft – *Benedicamus*, V. Nees – *Haec est preclarum*

a skladbou od slovenského skladateľa, pedagóga a dirigenta M. Schneidera-Trnavského – *Jubilare Deo*. Tento koncert, na ktorom sa predstavili všetky zúčastnené zbory, vrátane vokálneho zoskupenia, ktoré zborové slavnosti organizovalo (Gentleman singers), bol akousi pozvánkou na ďalšie samostatné koncerty jednotlivých zborov.

V podaní slovenského miešaného zboru Mladosť si tak poslucháči vypočuli aj ďalšie skladby pod vedením prof. PaedDr. Milana Pazírka, CSc. a Mgr. Barbory Brosovej Lipkovej na prvom festivalovom koncerte (15. 6.), kde odzneli skladby: F. Kraft – *Benedicamus*, Q. Gasparini – *Adoramus Te*, W. Byrd – *Non vos relinquam*, F. Nowowiejski – *Parce Domine*, P. Špilák – *Dies irae*,

– *Staviamy my máje*, s ktorými opäť zožal priazeň u poslucháčov a úspech.

Po galakonzerte nasledoval spoločenský večer, kde sa všetky zúčastnené zbory zabávali spevom a tancom. Ako

u speváckeho zboru Mladosť je zvykom, rozprúdil tanečnú zábavu, ku ktorej sa pridali aj členovia zboru z Poľska, s ktorým si počas celého zájazdu veľmi rozumeli a vznikli medzi nimi priateľstvá i možná budúca spolupráca.

Krátko po polnoci sa „Mladosťáci“ museli so svojimi novými priateľmi rozlúčiť a vydať sa na cestu domov a

v ranných hodinách sa šťastne vrátili do Banskej Bystrice. No i tu prišiel moment rozlúčky, kde pred dlho a zaslúžene očakávanými prázdninami padli medzi členmi zboru objatia, bozky a každý sa pobral tráviť prázdniny do svojho rodného domova s myšlienkou, že v septembri sa opäť stretnú.

Nesmierna vďaka p a t r í vedeniu

zboru, prof. PaedDr. Milanovi Pazúrikovi, CSc. a Mgr. Barbore Brosovej Lipkovej za vytrvalú a poctivú prácu, vedeniu Univerzity Mateja Bela, členom zboru, ktorí si aj napriek ešte

prebiehajúcemu skúškovému obdobiu vedeli zariadiť svoj čas tak, aby mohli reprezentovať Slovensko, svoje mesto a Univerzitu Mateja Bela. Veľká vďaka patrí VÚC BBSK a jeho finančnej podpore, ale aj sponzorom a hlavným organizátorom festivalu, ktorí zabezpečili členom zboru príjemný týždeň strávený v Hradci Králové, plný umeleckých a kultúrnych zážitkov.

*Katarína Harmanová
členka UMSZ Mladosť*

Vysokoškolskí dobrovoľníci si vytvorili oddychovú zónu

Banskobystrických študentov po prázdninách privítal vynovený areál. Na základe projektu Univerzitného pastoračného centra Štefana Moyses (UPC), biskupa počas prázdnin vznikla v blízkosti UPC a ŠD3 nová oddychová zóna pre študentov. Počas dvoch brigád v priebehu júna a na konci augusta tam boli nainštalované nové lavičky a smetné koše.

Základné stolárske práce boli realizované v spolupráci s rádom kapucínov na Raticovom vrchu, vzhľadom na to, že kláštor kapucínov

disponoval potrebným vybavením. Na dokončovacích prácach sa podieľali dobrovoľníci z radov vysokoškolských študentov, nakoľko ich zapojenie bolo dôležitým aspektom projektu. Cieľom bolo rozvíjať dobrovoľnícku činnosť, ich angažovanosť a zodpovednosť za prostredie, v ktorom žijú.

Cieľom projektu s finančnou podporou Banskobystrického samosprávneho kraja bolo vytvoriť v blízkosti študentských domovov 1 a 3, UPC a dvoch fakúlt Univerzity Mateja Bela oddychovú zónu pre vysokoškolských študentov, v ktorej budú môcť tráviť voľné hodiny či pripravovať sa na ďalšie vyučovanie.

*Jana Mikolajčíková
Univerzitné pastoračné centrum UMB*

ŠPORT

Plavci UMB Banská Bystrica priviezli z Karlových Varov 42 medailí

Bazén hotela Thermal

Svetoznáme české kúpeľné a festivalové mesto Karlove Vary bolo hosťiteľom 35. ročníka medzinárodných plaveckých pretekov **Pohár karlovarského Vřídla**. Hotelový komplex liečebného domu Thermal, v ktorom sa nachádza

1. miesto Katarína Aneščíková,
2. miesto Michaela Medvedová

aj 50-metrový otvorený bazén, privítal 143 pretekárov zo 14 oddielov a klubov. Zástupcom Slovenska bol plavecký oddiel Klubu telesnej výchovy Univerzity Mateja Bela Banská Bystrica. Preteky boli zároveň aj memoriálom a spomienkou na obeť tragédie z 8. marca 2003, kedy havaroval autobus vracajúci sa z lyžiarskeho zjazdu v Rakúsku, v ktorom boli aj karlovarskí plavci (zahynulo vtedy 19 osôb). Usporiadajúci plavecký

oddiel TJ Slovan Karlove Vary pripravil v premenlivom chladnom počasí (keď teplota vzduchu dosahovala len asi 10 stupňov) zaujímavé podujatie v štyroch vekových kategóriách.

V početnej konkurencii si v celkovom hodnotení oddielov a klubov počínali mladí plavci UMB Banská Bystrica veľmi dobre, keď obsadili za plavcami domáceho TJ Slovan Karlove Vary výborné 2. miesto. Banskobystričania na štarte predstavili len 15 svojich pretekárov oproti 49 domácim, ktorí tak mali aj väčšiu šancu bodovať.

Spolu mladí Banskobystričania získali 9 zlatých, 18 strieborných a 15 bronzových medailí.

V spoločnej kategórii juniorov a seniorov si najlepšie počínal **Andrej BROZMAN**, keď v disciplíne 50 m znak vystúpil na strieborný stupienok (okrem toho obsadil 4x 5. miesto a 1x 10. miesto). Júlia Vrbová skončila 3 razy na 5. mieste, 1x bola piata a raz ôsma. Dávid Hulák a Lukáš Antalec sa zhodne 4x umiestnili v prvej desiatke.

Kategória starších žiakov priniesla **Kataríne ANEŠČIKOVEJ** (hosto-

vane z Flipperu Brezno) 3 zlaté medaile, keď nenašla svoju premožiteľku na 50 m znak, 100 m znak a 100 m motýlik. Striebornú medailu získala na 100 m voľný spôsob. **Filip BANSKÝ** získal 2 zlaté medaile v prsiarskych disciplínach na 50 a 100 metrov. Okrem toho vystúpil na bronzový stupienok na 50 a 100 m motýlik. **Michal MESÁROŠ** zvíťazil v kraulovom šprinte na 50 metrov a dve strieborné medaile získal v kraulových disciplínach na 200 a 400 metrov. Svoju zbierku medailí všetkých kovov skompletizoval ziskom dvoch bronzov (100 m voľný spôsob a 200 m polohové preteky). **Michaela MEDVEĐOVÁ** vystúpila na stupne víťazov celkovo 6 krát (získala 4x striebro a 2x bronz). Veľmi dobre si počínala aj **Natália PINTEROVÁ**, ktorá získala bronzovú medailu na 200 m polohové preteky a jej ďalšie dve umiestnenia hneď za stupňami víťazov na 4. mieste boli veľmi dobrým výsledkom.

Kategória mladších žiakov znamenala medailové pozície pre **Veroniku HRAŠKOVÚ**, ktorá sa postavila na najvyšší stupienok 2 razy. Zvíťazila v disciplínach 50 a 100 m prsia. **Aurel BARTO** zvíťazil v disciplíne 100 m prsia, druhý skončil na polovičnej trati a 2 bronzové medaile si vyplával v disciplínach 50 m znak a 100 m voľný spôsob. Snaživý **Jakub ADAMOV** si vo všetkých piatich disciplínach, v ktorých sa postavil na štart, vybojoval strieborné medaile.

1. miesto Michal Mesároš

Bazén

Veronika Hrašková

Aj **Simona NUTTEROVÁ** sa postavila na stupne víťazov, keď bronzovú medailu získala v disciplíne 50 m znak (okrem toho ešte 4 razy skončila v prvej desiatke).

Najmladší žiaci zbierali cenné skúsenosti v konkurencii zahraničných pretekárov. Veľmi dobre si počínal **Andrej SIKLENKA**, ktorý sa za všetky svoje štarty postavil na stupne víťazov (4

krát obsadil 2. miesto a raz skončil na 3. mieste). **Leo PETRIGAČ** si tri razy „vyplával“ bronzový stupienok, ale aj jeho 4. a 5. miesto majú svoju hodnotu.

Zmiešaná kraulová štafeta na 4 x 50 m (Hulák, Aneščíková, Medved'ová, Brozman) získala po bojovnom výkone bronzové medaile.

Organizátori podujatia si veľmi cenili účasť, ako aj výkony mladých

Banskobystričanov a pozvánka aj na nasledujúci ročník je dobrou vizitkou práce s mládežou v tomto ambicióznom plaveckom oddiele.

Milan Záborský
štatutárny zástupca, Plavecký oddiel
KTV UMB

foto: Janka Potančoková

Naši najmladší: Siklenka, Pinterová, Petrigač

Tesne pred štartom

*Oznamujeme všetkým, ktorí by chceli prispieť do ďalšieho čísla Spravodajcu UMB, že príspevky môžu posielat' elektronickou poštou na adresu simona.troiakova@umb.sk. Uzávierka príspevkov do ďalšieho čísla je 20. novembra 2013. **Redakčná rada***

Spravodajca Univerzity
Mateja Bela v Banskej Bystrici

Universitas
Matthiae Belii

Spravodajca Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici Universitas Matthiae Belii. Vydáva: Univerzita Mateja Bela v Banskej Bystrici. Adresa: Národná 12, 974 01 Banská Bystrica. IČO: 30232295. Registrácia MK SR: EV 1116/8. Vychádza ako dvojmesačník, okrem letných prázdnin. Redakčná rada: doc. PaedDr. Štefan Porubský, PhD. (predseda), Mgr. Simona Troiaková (výkonná redaktorka), PaedDr. Július Lomenčík, PhD. (jazykový redaktor, FHV), Monika Tomášiková (EF), PaedDr. Mária Rošteková, PhD. (FPVaMV), PaedDr. Miriam Spodniaková-Pfefferová, PhD. (FPV), doc. PhDr. Ingrid Emmerová, PhD. (PF), JUDr. Jana Muránska, PhD. (PrF). Za obsah príspevkov zodpovedajú autori. Grafická úprava: Mgr. art. Zuzana Ceglédová, Tlač: EQUILIBRIA, spol. s r.o. Košice, Fotografie: archív UMB. On-line verzia: www.umb.sk.

Nepredajné